KOMISJONI OTSUS,

19. juuni 2013,

riigiabi SA.28599 (C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)) kohta, mida Hispaania Kuningriik andis maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades (väljaspool Castilla-La Manchat)

(teatavaks tehtud numbri K(2013) 3204 all)

(Ainult hispaaniakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/489/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ([1]) ja võttes arvesse nende märkusi

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 18. mail 2009 sai komisjon kaebuse ettevõtjalt SES Astra S.A. (edaspidi „Astra"). Kaebuses käsitleti väidetavat riigiabikava, mille olid vastu võtnud Hispaania ametiasutused seoses üleminekuga analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile Hispaania äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades. Astra väitis, et kavast ei teatatud ja seetõttu oli tegemist ebaseadusliku abiga, millega moonutati konkurentsi satelliit- ja maapealsete ringhäälinguplatvormide vahel.

(2) Vaidlusalune kava tuleneb 14. juuni 2005. aasta seadusest 10/2005 maapealse digitaaltelevisiooni edendamise, kaabeltelevisiooni liberaliseerimise ja pluralismi toetamise kiireloomuliste meetmete kohta ([2]). Õigusaktide hulka, mis on vastu võetud seoses üleminekuga maapealsele digitaaltelevisioonile, kuuluvad muu hulgas 29. juuli 2005. aasta kuninglik dekreet 944/2005, millega kiidetakse heaks riiklik maapealse digitaaltelevisiooni tehniline kava; ([3]) 29. juuli 2005. aasta kuninglik dekreet 945/2005, millega kiidetakse heaks maapealse digitaaltelevisiooni teenuse pakkumise üldeeskirjad; 29. juuli korraldus ITC 2476/2005, millega kiidetakse heaks maapealse digitaaltelevisiooni teenuse pakkumise üldeeskirjad ja eeskirjad, ning 28. juuli 2005. aasta kuninglik dekreet 920/2006, millega kiidetakse heaks raadio- ja kaabeltelevisiooni ringhäälinguteenuse pakkumise üldeeskirjad.

(3) 29. septembri 2010. aasta kirjaga teatas komisjon Hispaania Kuningriigile oma otsusest algatada kõnealuse abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud ametlik uurimismenetlus, mis hõlmab kogu Hispaania territooriumi, välja arvatud Castilla-La Manchat, mille puhul algatati eraldi menetlus ([4]). Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta (edaspidi „menetluse algatamise otsus") avaldati 14. detsembril 2010 *Euroopa Liidu Teatajas* ([5]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama meetme kohta oma tähelepanekuid.

(4) Pärast tähtaja pikendamist reageeris Hispaania 30. novembri 2011. aasta kirjaga menetluse algatamise otsuses esitatud palvele esitada märkusi. Lisaks keskvalitsusele esitasid oma märkusi ja/või vastasid menetluse algatamise otsuses esitatud küsimustele Astuuria, Aragóni, Baskimaa, Castilla-Leóni, Castilla-La Mancha, ([6]) Extremadura, Galicia, La Rioja, Madridi ja Murcia ametiasutused.

([1]) ELT C 337, 14.12.2010, lk 17.
([2]) http://www.boe.es/boe/dias/2005/06/15/pdfs/A20562-20567.pdf.
([3]) http://www.boe.es/boe/dias/2005/07/30/pdfs/A27006-27014.pdf.
([4]) ELT C 335, 11.12.2010, lk 8.
([5]) Vt joonealune märkus 1.
([6]) Lisaks märkuste esitamisele kõnealuse juhtumi kohta esitas Castilla-La Mancha hiljem tähelepanekud kohtuasja C 24/10 kohta.

(5) Samuti esitasid komisjonile märkusi 11. jaanuari 2011. aasta kirjaga Radiodifusión Digital SL, 28. jaanuari 2011. aasta kirjadega Grupo Antena 3 ja UTECA (Union de Televisiones Comerciales Asociadas), 31. jaanuari 2011. aasta kirjaga Gestora La Sexta, 2. veebruari 2011. aasta kirjaga Abertis Telecom SA (edaspidi „Abertis") ning 4. veebruari 2011. aasta kirjadega Astra ja Telecinco. Komisjon edastas need tähelepanekud 19. jaanuari 2011. aasta ja 9. veebruari 2011. aasta kirjadega Hispaaniale, kellele anti võimalus vastata. Hispaania esitas märkused 22. veebruari 2011. aasta ja 14. märtsi 2011. aasta kirjadega.

(6) Uurimise käigus toimus mitu kohtumist: 11. ja 12 aprillil 2011 komisjoni ja Hispaania vahel, 14. aprillil 2011 komisjoni ja Astra vahel, 5. mail 2011 komisjoni ja Abertise vahel ning 5. juulil 2011 komisjoni ja UTECA vahel. Pärast seda, kui Hispaania oli saatnud mitmel korral omaalgatuslikult teavet, sealhulgas Baskimaa 24. veebruari 2011. aasta tähelepanekud, esitati Hispaaniale 14. veebruari 2012. aasta kirjaga ametlik teabenõue. Pärast tähtaja pikendamist andis Hispaania vastuse 16. aprilli 2012. aasta kirjaga, millele järgnesid 2012. aasta 15., 19. ja 25. juuni kirjad. Kuna osa teabest oli ikka veel puudu, nõudis komisjon 9. augustil 2012 lisateavet. Pärast tähtaja pikendamist andis Hispaania vastused 10. oktoobri 2012. aasta kirjaga, millele järgnes 30. oktoobri 2012. aasta kiri.

(7) Peale selle esitas Abertis 22. juunil 2011 ja 25. juulil 2012 omaalgatuslikult täiendavaid materjale. Astra esitas lisateavet 21. juuli 2011. aasta, 16. mai 2011. aasta, 8. septembri 2011. aasta ja 11. novembri 2011. aasta kirjadega, mis saadeti kõik selgituste saamiseks Hispaaniale.

2. **MEETME KIRJELDUS**

2.1. TAUST

2.1.1. **Kaebuse esitaja**

(8) Kaebuse esitaja on satelliitplatvormi operaator. 1985. aastal ühenduse Société Européenne des Satellites (SES) vormis loodud SES ASTRA (edaspidi „Astra") oli Euroopa esimene erasektorist pärit satelliidioperaator. Astra käitab ASTRA satelliidisüsteemi, mis pakub ulatuslikku valikut ringhäälingu- ja lairibalahendusi klientidele nii Euroopas kui ka sellest väljaspool. See edastab raadio- ja telesaateid otse miljonitesse kodudesse ning tagab riigiasutustele, suurettevõtetele, VKEdele ja eramajapidamistele juurdepääsu internetile ja võrguteenustele.

(9) Astra väidab oma kaebuses, et meetmetega, mille valitsus ja autonoomsed piirkonnad panid paika Hispaania äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades, rikutakse tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet, sest nendes nähakse ainukese digiteerimise võimalusena maapealset edastamist. Astra viitab eelkõige Kantaabria juhtumile. Tuginedes hankemenetlusele, mis algatati 2008. aasta jaanuaris digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks kogu Kantaabria territooriumile, oli Kantaabria autonoomse piirkonna omavalitsus valinud vabalt levitatavate kanalite pakkujaks Astra. Kuid 2008. aasta novembris lõpetas kõnealune piirkondlik omavalitsus lepingu. Astra väitel lõpetas piirkondlik omavalitsus lepingu alles siis, kui neid teavitati keskvalitsuse kavast rahastada maapealse analoogvõrgu ajakohastamist. Kantaabria ametivõimude 7. novembri 2008. aasta kirjas selgitati, et lepingu lõpetamise põhjuseks oli see, et keskvalitsus oli vahepeal teinud otsuseid, mis olid seotud digitaaltelevisiooni leviala laiendamisega kogu Hispaania territooriumile ([7]). Seega tundub Kantaabria juhtum näitavat esiteks seda, et Astral oli võimalik sellel turul konkureerida, ja teiseks seda, et keskvalitsuse otsus muutis selle konkureerimise võimatuks.

2.1.2. **Sektor**

(10) Juhtum puudutab ringhäälingusektorit, kus paljud ettevõtjad tegutsevad erinevatel ringhäälinguteenuste tooteahela tasanditel.

([7]) Astra vaidlustas lepingu lõpetamise Santanderi esimese astme kohtus (menetlus nr 1728/2009), mis andis 23. detsembril 2011 Kantaabria ametivõimudele korralduse hüvitada Astrale lepingu põhjendamatu lõpetamine. Kohus ei leidnud ühtki Astra poolset lepingu rikkumist, mis oleks õigustanud lepingu lõpetamist. Kohtu sõnul oli Hispaania keskvalitsuse otsus töötada välja riiklik maapealse digitaaltelevisiooni strateegia üks lepingu lõpetamise põhjuseid. Vt Santanderi esimese astme kohtu otsus 000313/2011.

(11) Ringhäälinguorganisatsioonid on telekanalite toimetajad, kes ostavad või toodavad ise telesaateid ja moodustavad neist kanalite programme. Seejärel pakutakse kanaleid erinevate platvormide (nt satelliittelevisiooni, maapealse digitaaltelevisiooni, kaabeltelevisiooni, IP-televisiooni) kaudu üldsusele. Hispaania seadusandja on otsustanud, et ringhäälinguteenused on avalikud teenused, ning seepärast pakuvad neid nii riigile kuuluvad ringhäälinguorganisatsioonid (RTVE) kui ka riigilt litsentsi saanud erasektori ringhäälinguorganisatsioonid ([8]). Nimetatud tasuta levitatavate kanalite eest ei tule vaatajatel maksta. Selleks et rahvas saaks seda avalikku teenust tõhusalt kasutada, kehtestatakse seaduses nii riiklikele ringhäälinguorganisatsioonidele kui ka litsentsi omavatele erasektori operaatoritele seoses neile usaldatud ülesandega minimaalset leviala käsitlevad kohustused. Sellest tulenevalt on riiklikel ringhäälinguorganisatsioonidel kohustus katta levialaga vähemalt 98 % Hispaania elanikkonnast, samas kui erasektori ringhäälinguorganisatsioonid peavad katma vähemalt 96 % elanikkonnast. Riiklikel ringhäälinguorganisatsioonidel ei ole Hispaanias riiklikku ringhäälinguvõrku. Seepärast sõlmivad nad oma saadete edastamiseks ja levialaga seotud kohustuste täitmiseks kokkuleppeid platvormide operaatoritega.

(12) Riistvaratarnijad on eri platvormide ehitamiseks vajalike infrastruktuuride ja seadmete tootjad või paigaldajad.

(13) Platvormioperaatorid (või võrguoperaatorid) ([9]) on erasektori üksused või riigi kontrolli all olevad üksused, kes käitavad infrastruktuuri (st nad transpordivad ja edastavad signaali), mis on vajalik selleks, et pakkuda avalikkusele ringhäälinguorganisatsioonide toodetud kanaleid. Televisioonitööstuse algusaastatel oli ainus olemasolev platvorm maapealne analoogplatvorm. Tehnoloogia täiustudes on muutunud kättesaadavaks rohkem platvorme: satelliitlevi, kaabellevi ja hiljuti ka IP-televisioon, ([10]) mis kasutab TV-signaali edastamiseks lairibaühendust.

(14) Maapealse ringhäälingu puhul saadetakse TV-signaal televisioonistuudiost ülekandejaama, mis kuulub tavaliselt võrguoperaatorile, kes seda ka käitab. Siis transporditakse ja jaotatakse signaal ülekandejaamast võrguoperaatori edastamiskeskustesse (nt televisioonimasti). Mõnikord transporditakse signaal satelliidi kaudu. Lõpuks saadetakse signaal edastamiskeskustest kodudesse. Maapealse analoogvõrgu digiteerimiseks tuleb maapealsed saatjad asendada. Kuna digitaalsignaalil on madalam sagedus kui analoogsignaalil, mistõttu uue tehnoloogia kasutuselevõtt nõuab tihedamat võrku, tuleb leviala laiendamiseks mõnel juhul ehitada ka uued ülekandejaamad.

(15) Satelliitringhäälingu puhul saadetakse signaal ülekandejaama (peajaama) ja transporditakse siis satelliidile, mis edastab selle kodudesse. Signaali võib saata ka televisioonistuudiost otse satelliidile, kui stuudios on selleks asjakohased seadmed. Vaatajal peab olema paraboolantenn ja dekooder. Selleks et suurendada mõnes piirkonnas satelliitringhäälingu leviala, tuleb maapealsed seadmed paigaldada kliendi koju. Mis puudutab geograafilist katvust, siis satelliitplatvorm suudaks katta Hispaania territooriumist ligi 100 %, samas kui maapealne platvorm katab umbes 98 %.

2.1.3. **Taust**

(16) Uuritavat meedet tuleb vaadelda ringhäälingu digiteerimise taustal, mis on seoses maapealse, satelliit- ja kaabelplatvormiga toimunud või mis praegu toimub. Võrreldes analoogringhäälinguga on digitaalringhäälingu eelis edastusmahu kasv, mis tuleneb raadiosageduse spektri tõhusamast kasutamisest. Digitaaltelevisioonile üleminek on eriti oluline maapealse ringhäälingu seisukohast, kus olemasolev sagedusspekter on piiratud. Satelliitedastuse eelis on seevastu tegutsemine täiesti erineval sagedusalal, kus sageduste nappust ei esine.

(17) Üleminekuga analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile vabaneb märkimisväärne hulk kvaliteetseid raadiosagedusi nn digitaalse dividendi sagedusalas, mis jääb vabaks elektrooniliste sideteenuste jaoks. See digitaalne dividend, eriti sagedus 790–862 MHz (nn 800 MHz sagedusriba), saab anda tõuke elektrooniliste sideteenuste tööstusele, mõjutada oluliselt konkurentsivõimet ja majanduskasvu ning pakkuda kõikvõimalikke sotsiaalseid ja kultuurilisi hüvesid ([11]).

([8]) Litsentsi andmisega kaasneb maapealse edastuse jaoks sageduse eraldamine.

([9]) Mõisteid „platvormioperaatorid" ja „võrguoperaatorid" kasutatakse käesolevas otsuses samas tähenduses.

([10]) „Internetiprotokollipõhine televisioon" on mõiste, mida kasutatakse viitamiseks süsteemidele, mille abil jaotatakse TV- ja videosignaale internetiprotokolli kasutava elektroonilise sidevõrgu kaudu.

([11]) Komisjoni teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, milles käsitletakse digitaalse dividendi muutmist sotsiaalseks kasuks ja majanduskasvuks (KOM(2009) 586), soovitatakse liikmesriikidel lõpetada 800 MHz sagedusriba kasutamine suure võimsusega ringhäälinguteenuste tarbeks ja rakendada ELi tasandil kokkulepitavaks kuupäevaks täielikult ELi otsust tehnilise ühtlustamise kohta.

(18) Digitaalse dividendi võib saada kas üleminekuga maapealselt platvormilt mõnele teisele platvormile või üleminekuga analoogringhäälingult maapealsele digitaalringhäälingule. Võib kavandada ka segalahenduse, milles ühendatakse eri platvormid ([12]).

(19) Maapealse ringhäälingu puhul jääb isegi pärast digiteerimist siiski probleemiks sageduste nappus. Seda iseloomustab tõsiasi, et üsna pea pärast analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile ülemineku lõpetamist 2010. aasta aprillis pidi Hispaania valitsus paigutama ringhäälinguorganisatsioonid 800 MHz sagedusribalt ümber teisele sagedusribale. Ringhäälinguorganisatsioonidele eraldatud maapealse digitaaltelevisiooni multiplekside ümberpaigutamine tõi kaasa lisakulud ja täiendava riigiabi, mida komisjon praegu ametliku uurimismenetluse raames uurib ([13]).

(20) Televisiooniringhäälingu puhul võib asendada maapealse digitaalse edastamise tulevikus lairibatehnoloogiaga, kuna järgmise põlvkonna lairibavõrkudest saab tõenäoliselt juhtiv edastustehnoloogia. Praegu aga ei ole selliste järgmise põlvkonna lairibavõrkude geograafiline ulatus Hispaanias universaalne.

(21) Hispaanias on praegu neli ringhäälinguplatvormi: maapealne digitaaltelevisioon (DBV-T), satelliitleviplatvorm (DBV-S), kaabelleviplatvorm (DBV-C) ja IP-televisioon. Maapealne digitaaltelevisioon on Hispaania tasuta levitatavate avalik-õiguslike kanalite ja erakanalite ([14]) peamine platvorm. Peamine maapealse võrgu operaator on Abertis, kes kontrollib ka satelliidioperaatorit Hispasat. Leidub ka hulk kohalikke telekommunikatsioonioperaatoreid, kes edastavad maapealse digitaaltelevisiooni signaale, mis on tavaliselt omavahel seotud Abertise üleriigilise võrguga. Mis puudutab tasulisi telekanaleid, siis neid edastatakse peamiselt satelliit-, kaabel- ja IP-televisiooni vahendusel. Astra ja Hispasat on peamised satelliidioperaatorid.

(22) Digiteerimisprotsessiga tegelemisel võttis Hispaania selleks, et minna analoogtelevisioonilt üle digitaaltelevisioonile, 2005.–2008. aastal vastu hulga maapealse võrguga seotud reguleerivaid meetmeid, nagu on kirjeldatud jaotises 2.2. Nendega jaotati Hispaania territoorium kolmeks eristatavaks piirkonnaks.

i) I piirkond — hõlmab valdava enamiku Hispaania elanikkonnast, üleminekukulud kandsid selles piirkonnas ringhäälinguorganisatsioonid — 96 % territooriumist eraõiguslikele ringhäälikuorganisatsioonidele ja 98 % avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele. Kuna kulud kandsid ringhäälinguorganisatsioonid, puudus vajadus riigiabi järele.

ii) II piirkond — vähem linnastunud piirkonnad ja äärealad, mis hõlmavad 2,5 % elanikkonnast, kellele varem edastati riiklikke ja erakanaleid maapealse analoogtelevisiooni kaudu. Kuna üleminek digitaaltehnoloogiale nõuab olemasolevate ülekandejaamade ajakohastamist ja uute ehitamist, tuli teha maapealsesse võrku märkimisväärseid investeeringuid. Erasektori ringhäälinguorganisatsioonidel puudus piisav ärihuvi, et pakkuda II piirkonnas teenuseid, ning nad keeldusid digiteerimise kulude kandmisest. Seepärast seadsid Hispaania ametivõimud olemasolevate ülekandejaamade ajakohastamiseks ja uute ehitamiseks sisse uuritava riigiabikava tagamaks, et riigi elanikud, kelleni erakanalid ja riiklikud kanalid olid seni jõudnud maapealse analoogtelevisiooni vahendusel, saaksid edaspidi kõiki kanaleid maapealse digitaaltelevisiooni kaudu. Sellele protsessile viidati tavaliselt kui „maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamisele" (st maapealse digitaaltelevisiooni leviala muutmine suuremaks kui see, mis oli kohustuslik eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele).

iii) III piirkond — piirkond, kus ei ole topograafia tõttu võimalik pakkuda televisiooniteenust maapealse platvormi kaudu ja seepärast pakutakse seda satelliidi vahendusel. III piirkonnas edastab tasuta televisioonisignaale Hispasat. Asjaoluga, et televisiooniteenust pakutakse satelliidi kaudu, kaasnevad kulud tarbijale, kes peab soetama endale paraboolantenni ja digimuunduri.

2.2. ABI KIRJELDUS

(23) Uuritav kava põhineb õigusnormide keerulisel süsteemil, mille Hispaania keskasutused kehtestasid alates 2005. aastast. Nende õigusnormide põhjal andsid autonoomsed piirkonnad ja linnavolikogud 2008.–2009. aastal

([12]) Vt näiteks Prantsuse riigiabi N666/09 kohta — abikava TNT N 111/06 muudatus, Slovakkia riigiabi N671/09 kohta — üleminek digitaaltelevisiooni edastamisele Slovakkias, Hispaania riigiabi SA.28685 (2011/NN) kohta — digitaaltelevisiooni vastuvõtmine Kantaabrias. Märkida tuleks ka seda, et Hispaanias ei olnud uuritavatel äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades (II piirkond) alati võimalik edastada televisioonisignaali maapealse digitaaltelevisiooni platvormi kaudu ja seepärast valiti mõnes piirkonnas satelliitedastus.

([13]) Vt riigiabi SA.32619 — Digitaalse dividendi vabastamisel tekkiva kahju hüvitamine (ELT C 213, 19.7.2012, lk 41).

([14]) Umbes 26 tasuta levitavat üleriigilist kanalit ja umbes 30 piirkondlikku kanalit.

maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks II piirkonnas riigiabi, eraldades vahendeid riigieelarvest ja oma vastavatest eelarvetest. Lisaks on autonoomsed piirkonnad andnud alates 2009. aastast jooksvalt abi II piirkonna võrkude hooldamiseks ja käitamiseks.

(24) Üleminekut digitaaltelevisiooni tehnoloogiale hakati reguleerima 14. juuni 2005. aasta seaduse 10/2005 vastuvõtmisega ([15]). Selles nimetatakse vajadust toetada üleminekut maapealselt analoogtehnoloogialt maapealsele digitaaltehnoloogiale ning nõutakse, et valitsus võtaks selle ülemineku tagamiseks asjakohased meetmed.

(25) Pärast selle volituse saamist kiitis ministrite nõukogu kuningliku dekreediga 944/2005 heaks riikliku tehnilise kava, milles määrati analoogtelevisiooni edastamise lõpetamise kuupäevaks Hispaanias 3. aprill 2010 ([16]).

(26) Mis puudutab II ja III piirkonda, siis riikliku tehnilise kava kaheteistkümnenda lisasättega juba nähti ette võimalus, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused laiendavad leviala nii, et see kataks 96–100 % elanikkonnast. Seoses sellega viidatakse tehnilises kavas selgelt maapealsele digitaaltelevisioonile ja kehtestatakse kuus tingimust, mille alusel kohalikud omavalitsused saaksid leviala laiendada. Tingimuses e nõutakse, et kohalik paigaldis peab olema vastavuses maapealse digitaaltelevisiooni tehnilise kavaga.

(27) Seejärel kiitis ministrite nõukogu 7. septembril 2007 heaks riikliku maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku kava (edaspidi „üleminekukava"), ([17]) millega rakendatakse riiklikku tehnilist kava. Üleminekukavas jagati Hispaania territoorium üheksakümneks tehnilise ülemineku projektiks ([18]) ja kehtestati iga projekti jaoks analoogtelevisiooni edastamise lõpetamise tähtaeg.

(28) Tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium võttis 29. veebruaril 2008 vastu otsuse, mille eesmärk oli täiustada telekommunikatsiooniinfrastruktuure ning määrata kindlaks kriteeriumid ja vahendite jaotamine meetmete puhul, mis on mõeldud kava Avanza 2008 ([19]) kohaseks infoühiskonna arendamiseks. Selle otsusega heaks kiidetud eelarve suurus oli 558 miljonit eurot ning see eraldati osaliselt lairibaühenduse arendamiseks ja osaliselt televisiooni digiteerimiseks Hispaania äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades, mis jäävad väljapoole eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide seadusest tulenevaid kohustusi ([20]). Nendes piirkondades toimunud digiteerimisele viidati tavaliselt kui „leviala laiendamisele". Seejärel viidi see ellu olemasolevate raamlepingute ([21]) mitme lisa kaudu, millele tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium ning autonoomsed piirkonnad kirjutasid alla 2008. aasta juulist novembrini („2006. aasta raamlepingute lisad", mis avaldati Hispaania ametlikus teatajas iga autonoomse piirkonna kohta eraldi). Enamikul juhtudel osutatakse nende lepingute sõnastuses maapealsele digitaaltehnoloogiale kui ainsale rahastatavale tehnoloogiale. Lepingute tulemusel kandis ministeerium vahendid üle autonoomsetele piirkondadele, kes kohustusid katma ettevõtmise ülejäänud kulud oma eelarvest. Need lisad sisaldasid ka kohalike omavalitsuste kohustust järgida riikliku tehnilise kava kaheteistkümnendat lisasätet.

(29) Samal ajal, 17. oktoobril 2008, nõustus ministrite nõukogu eraldama täiendavad 8,72 miljonit eurot, et laiendada maapealse digitaaltelevisiooni leviala ja saada sellega ühele poole üleminekuprojektide raames, mis tulid lõpule viia üleminekukava esimeses etapis 2009. aasta esimeses pooles. Vahendid eraldati pärast seda, kui tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium ning autonoomsed piirkonnad olid sõlminud 2008. aasta detsembris uued raamlepingud („2008. aasta raamlepingud"). Nendes lepingutes viidatakse eespool nimetatud 8,72 miljoni euro suurusele eraldisele ning nende pealkiri on „Raamleping tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumi ning […] autonoomse piirkonna koostööks maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku riikliku kava väljatöötamisel." Lepingutes on sätestatud loetelu toimingutest, mida keskasutused ja piirkondlikud omavalitsused rahastavad selleks, et saavutada digitaaltelevisiooni puhul leviala, mis on sama ulatuslik kui olemasolev analoogtelevisiooni leviala. Need toimingud on seotud maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuga.

([15]) Vt joonealune märkus 3.
([16]) Selles kehtestati eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele kohustus jõuda selleks kuupäevaks oma vastavatel levialadel 96 % elanikkonnast, samas kui avalik-õiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid pidid jõudma oma vastavatel levialadel 98 % elanikkonnast. Selles I piirkonnas oli ringhäälinguorganisatsioonidel kohustus saavutada need näitajad maapealse digitaaltelevisiooniga ja neil tuli kanda digiteerimise kulud ise. Seepärast ei olnud riigiabi vaja.
([17]) http://www.televisiondigital.es/Documents/PlanNacionalTransicionTDT.pdf.
([18]) Projektid jaotati hiljem esimesse, teise ja kolmandasse etappi.
([19]) http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/06/pdfs/A13832-13834.pdf.
([20]) Otsus, mis käsitleb lairibaühenduse arendamiseks ettenähtud vahendite jaotamist ja televisiooni digiteerimist teises piirkonnas, jäeti piirkondlike omavalitsuste teha.
([21]) Tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium ning autonoomsed piirkonnad allkirjastasid raamlepingud 2006. aastal Avanza kava raames.

(30) 29. mail 2009 kiitis ministrite nõukogu heaks kriteeriumid, mille alusel jagada 52 miljonit eurot maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku meetmete rahastamiseks, et toetada rahaliselt üleminekukava teise ja kolmanda etapi projektide kohast leviala laiendamist ([22]). Ministrite nõukogu lepingus luuakse üleminekukavaga otsene seos. Selles on öeldud, et saavutamaks riiklikus maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku kavas püstitatud eesmärk, nimelt praeguse analoogtehnoloogiat kasutava maapealse televisiooni levialaga sarnane maapealse digitaaltelevisiooni leviala, on vaja riigiasutuste rahalist toetust ning et selle koostöö elluviimine vormistatakse riikliku maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku kavaga ettenähtud raamistikus.

(31) Ja veel — 2009. aasta oktoobrist detsembrini avaldati Hispaania ametlikus teatajas (põhjenduses 29 nimetatud) raamlepingute lisad, milles käsitletakse muu hulgas üleminekukava teise ja kolmanda etapi kohase leviala laiendamise rahastamist. Nendes lisades on määratletud, mida tuleks mõista väljendi „leviala laiendamise meede" all, viidates selgelt üksnes maapealsele tehnoloogiale (ehkki teisi tehnoloogiaid selles ametlikult ei välistata) ([23]).

(32) Pärast 2008. aasta raamlepingute ja eespool nimetatud lisade ([24]) avaldamist hakkasid autonoomsete piirkondade omavalitsused laiendamist ellu viima. Nad kas korraldasid riigihankeid ise või tegid nende läbiviimise ülesandeks mõnele riigi osalusega ettevõttele. Toetustes lepiti osaliselt kokku tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumiga ning seepärast rahastati neid riigieelarvest või rahastasid autonoomsed piirkonnad neid osaliselt ise. Teatavatel juhtudel andsid autonoomsed piirkonnad leviala laiendamise korraldamise volituse linnavolikogudele.

(33) Üldjuhul algatati kogu riigis kaht liiki hankemenetlusi. Esiteks korraldati hankemenetlusi leviala laiendamiseks, mis tähendas, et hanke võitnud ettevõte sai ülesande tagada (sageli rajada) toimiv maapealne digitaaltelevisiooni võrk. Täidetavate kohustuste hulka kuulusid võrgu projekteerimine ja ehitamine, signaali transportimine, võrgu kasutuselevõtmine ja varustamine vajalike seadmetega. Teist liiki hankemenetlused olid menetlused riistvara hankimiseks, mida korraldati olemasolevate võrkude puhul. Hanke võitjalt oodati selle ajakohastamist vajalike seadmetega, st seadmete tarnimist, paigaldamist ja aktiveerimist.

(34) Enamiku hangete puhul viitavad korraldusasutused hankemenetluse eseme määratluses selgelt ([25]) ja/või tehniliste nõuete või rahastatavate seadmete kirjelduses kaudselt ([26]) maapealsele tehnoloogiale ja maapealsele digitaaltelevisioonile. Neil üksikutel juhtudel, kui nimetatakse selgelt satelliittehnoloogiat, viidatakse paraboolantennidele, mis on mõeldud satelliitsignaali vastuvõtmiseks maapealses televisioonitornis, ([27]) või seadmetele, et pääseda ligi digitaaltelevisioonile III piirkonnas ([28]). Väga vähesed leviala laiendamise hankemenetlused on tehnoloogiliselt neutraalsed ega välista teisi tehnoloogiaid peale maapealse digitaaltehnoloogia ([29]).

(35) 2008.–2009. aastal investeeriti II piirkonna laiendamisesse riigieelarvest kokku ligi 163 miljonit eurot (osaliselt sooduslaenudena, mis tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium andsid autonoomsetele piirkondadele) ([30]) ja 16 uuritava autonoomse piirkonna eelarvest 60 miljonit eurot. Peale selle rahastasid linnavolikogud laiendamist umbes 3,5 miljoni euro ulatuses.

(36) Pärast maapealse digitaaltelevisiooni laiendamist II piirkonda on mõned autonoomsed piirkonnad korraldanud alates 2009. aastast teise sammuna täiendavaid hankeid või on sõlminud hankemenetlust läbi viimata lepinguid digiteeritud ja laiendamise käigus kasutusele võetud seadmete käitamiseks ja hooldamiseks. Erinevalt ülemineku jaoks antud abist on viimati nimetatud meetmete puhul tegemist jooksva abiga. Kuna lepingud on sõlmitud II piirkonnas rajatud maapealse võrgu käitamiseks ja hooldamiseks, ei ole need ka tehnoloogiliselt neutraalsed. Aastatel 2009–2011 anti hankemenetluste kaudu seadmete käitamiseks ja hooldamiseks kokku vähemalt 32,7 miljonit eurot (jooksev abi).

([22]) http://www.boe.es/boe/dias/2009/07/02/pdfs/BOE-A-2009-10972.pdf.
([23]) Vt näiteks Andaluusiat käsitlev lisa — http://www.boe.es/boe/dias/2009/10/28/pdfs/BOE-A-2009-17108.pdf.
([24]) Ametiasutused sõlmisid leviala laiendamise kohta kokku üle 600 lepingu (raamlepingud, lisa jne).
([25]) Nt Extremadura, Astuuria, Kanaarid, Kataloonia, Madrid.
([26]) Nt Aragón.
([27]) Nagu Aragóni või Astuuria juhtumi puhul.
([28]) Extremadura.
([29]) Komisjon analüüsis 516st kõikides piirkondades, v.a Castilla-La Mancha, korraldatud hankemenetlusest 82, mis viidi läbi nii leviala laiendamise (17) kui ka seadmete tarnimise jaoks (65). Vaid üheksa neist liigitusid tehnoloogiliselt neutraalseks: kolm hanget leviala laiendamiseks (Castilla-León) ja kuus seadmete tarnimiseks (viis Kanaari saartel ja üks Kantaabrias).
([30]) V.a Castilla-La Mancha.

2.3. MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

(37) Otsuses menetluse algatamise kohta märkis komisjon, et kirjeldatud meede tundus vastavat kõikidele artikli 107 lõike 1 kriteeriumidele ja seda võis seega pidada riigiabiks.

(38) Kuna ringhäälinguturul on eri tasandid, tehti menetluse algatamise otsuses kindlaks kolm riigiabi saajate kategooriat: i) võrguoperaatorid, ii) leviala laiendamiseks vajalike seadmete hankemenetluses osalevad riistvaratarnijad ja iii) televisioonikanalite edastajad.

(39) Komisjon jõudis esialgsele järeldusele, et maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamise kulude rahastamisega võidi kavaga moonutada konkurentsi eri tehnoloogiavaldkondades tegutsevate riistvaratarnijate vahel ning maapealsete ja satelliitplatvormide vahel või luua võimalus selliseks konkurentsimoonutuseks.

(40) Komisjon leidis oma esialgses hinnangus, et meede kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ja ei näinud ühtki põhjust, miks lugeda seda siseturuga kokkusobivaks, sest meetme suhtes ei tundunud olevat võimalik kohaldada ühtki erandit.

(41) Täiendavaid üksikasju leiab menetluse algatamise otsusest, mida tuleks käsitada käesoleva otsuse lahutamatu osana.

3. HISPAANIA MÄRKUSED

3.1. ÜLDISED TÄHELEPANEKUD

(42) Hispaania ja autonoomsed piirkonnad on esitanud menetluse algatamise otsuse peale enda kaitseks mitmeid argumente ([31]). Need jagunevad üldiselt kahte kategooriasse. Esiteks väidavad Hispaania ametivõimud, et kuna tegemist on üldist majandushuvi pakkuva teenusega, ei kujuta meede endast riigiabi, kuivõrd see kuulub avaliku ringhäälinguteenuse alla. Pealegi ei looda sellega mingit eelist. Ja teiseks — isegi kui oleks tegemist riigiabiga, oleks see artikli 106 lõike 2 või artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobiv, võttes arvesse, et a) analoogvõrk oli juba olemas ja tõhususe vaatenurgast oleks olemasoleva infrastruktuuri ajakohastamine vähemkulukas kui üleminek uuele platvormile; b) vajalikele kvaliteedikriteeriumidele vastaks üksnes maapealne digitaaltehnoloogia ning c) hankemenetlused olid tehnoloogiliselt neutraalsed ja neis oleksid võinud osaleda ka teiste platvormide operaatorid. Need argumendid on kokku võetud allpool.

3.2. ABI PUUDUMINE

3.2.1. **Üldist majandushuvi pakkuv teenus**

(43) Mis puudutab võrguoperaatoreid, siis Hispaania ametivõimude sõnul osutavad nad üldist majandushuvi pakkuvat teenust Altmarki kohtuasjas tehtud otsuse tähenduses ([32]). Ent kuna autonoomsed piirkonnad vastutavad leviala laiendamise meetmete eest, tuleb Altmarki kohtuotsuse kohaldatavust vaadelda iga juhtumi puhul eraldi ja autonoomsete piirkondade ülesanne on tõestada, et Altmarki tingimused on täidetud. Kõige põhjalikumad argumendid esitas Baskimaa, kus digiteerimine toimus riigi osalusega ettevõtte Itelazpi S.A. (edaspidi „Itelazpi") vahendusel.

3.2.2. **Eelise puudumine**

(44) Hispaania väljendas seoses riistvaratarnijatega seisukohta, et kuna nad võitsid seademete soetamiseks korraldatud hanke, on valikuline eelis välistatud.

([31]) Keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste argumendid on esitatud koos kui Hispaania (või Hispaania ametiasutuste) seisukoht, millega ei ühine erandina Baskimaa, kes taotles avaliku teenuse osutamise eest hüvitise maksmise eeskirjade kohaldamist.

([32]) Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg vs. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (EKL 2003, lk I-7747).

(45) Mis puudutab võrguoperaatoreid, siis ehkki Abertis on I piirkonnas peamine operaator ja omab 29 % II piirkonna ajakohastatud rajatistest, ei käita ta II piirkonna võrku. Seepärast ei saa Abertis võrguoperaatorina sellest meetmest kasu.

(46) Võrgu käitamisega tegelevad hoopiski mõned piirkondlikud operaatorid, autonoomsed piirkonnad või kohalikud omavalitsused, kes lihtsalt rendivad Abertise rajatisi ja seadmeid. Autonoomsed piirkonnad ja kohalikud omavalitsused ei konkureeri teiste võrguoperaatoritega, seega ei saa nad konkurentsieelist. Pealegi ei teeni nad mingit tulu, kuivõrd ringhäälinguorganisatsioonid ei maksa II piirkonnas ülekandeteenuste osutamise eest.

(47) Maapealse digitaaltelevisiooni edastajate puhul väidab Hispaania, et uuritud meetmete mõju ringhäälinguorganisatsioonidele on peaaegu olematu. Meetmed ei suurendanud ringhäälinguorganisatsioonide vaatajaskonda võrreldes ajaga, mil saateid edastati analoogtelevisiooni vahendusel, kuivõrd leviala laiendamisel sihikule võetud elanikkonnast 2,5 % jaoks oli maapealne analoogtelevisioon juba kättesaadav. Seepärast ei mõjuta meetmed kõnealuste ettevõtete rahalist seisu.

3.3. KOKKUSOBIVUS SISETURUGA VASTAVALT ARTIKLI 106 LÕIKELE 2 JA ARTIKLI 107 LÕIKE 3 PUNKTILE c

(48) Baskimaa ametivõimud väitsid, et Itelazpile antud riigiabi on vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 106 siseturuga kokkusobiv. Seoses sellega leiavad nad, et meede täidab kõik tingimused, mis on sätestatud 28. novembri 2005. aasta otsuses EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (edaspidi „artikli 86 lõike 2 kohaldamise otsus") ([33]).

(49) Juhul kui komisjon peaks otsustama, et meetmed, mille Hispaania ametivõimud võtsid seoses maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuga II piirkonnas, kujutavad endast riigiabi ja et need ei ole ELi toimimise lepingu artikli 106 kohaldamisel siseturuga kokkusobivad, väidab Hispaania, et kõnealused meetmed on kindlasti siseturuga kokkusobivad, kuivõrd nende eesmärk on tagada jõudmine kogukonna huve teeniva sihini (üleminek digitaalringhäälingule), seega kehtib nende puhul Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud erand.

3.3.1. **Väited tõhususe kohta**

(50) Hispaania sõnul ei ole riiklik tehniline kava ja üleminekukava riigi tasandil leviala laiendamise kavad, sest neis käsitletakse üksnes üleminekut I piirkonnas. Nende kavadega ei piirata leviala laiendamiseks olemas olevaid tehnoloogilisi valikuid. Raamlepingutel seevastu ei ole sama õiguslik staatus kui kõnealustel kavadel ning need lepingud põhinevad keskasutuste ja piirkondlike omavalitsuste kokkulepetel. Lisaks ei välistata Hispaania sõnul nendega satelliittehnoloogia ja muude tehnoloogiate kasutamist. Leviala laiendamise viisid läbi ja tehnoloogia valisid igatahes autonoomsed piirkonnad, kasutades selleks tavaliselt hankemenetlust. Üks selline hange, mis korraldati Castilla-Leónis, oli tehnoloogiliselt neutraalne ning ainuüksi see, et selline hange läbi viidi, tõestab, et keskasutused ei surunud maapealset tehnoloogiat autonoomsetele piirkondadele peale.

(51) Isegi kui mõnes mujal korraldatud hankemenetluses ka viidati teatud maapealse tehnoloogia tehnilistele elementidele, saab seda selgitada asjaoluga, et maapealne edastus nõuab teatud elemente, mida ei ole satelliitedastuse puhul vaja, ja nende lisamine oli vajalik selleks, et mitte jätta maapealseid lahendusi hangetest välja.

(52) Hispaania ametivõimud viitavad ka tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumi 2007. aasta juulis (st enne maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamise rahastamise kavandamist) korraldatud uuringule, milles käsitletakse universaalse maapealse digitaaltelevisiooniteenuse pakkumise teostatavust eri tehnoloogiate abil (maapealne digitaaltehnoloogia ja satelliittehnoloogia). Ehkki ametivõimud tunnistavad, et uuring oli vaid sisedokument, millele hiljem ei tuginetud, rõhutavad nad sellegipoolest, et uuringus võeti arvesse maapealse digitaaltelevisiooni ja satelliitedastuse kasutamise tegelikke kulusid. Uuringu järeldus oli, et seda, milline tehnoloogia on televisioonisignaali leviala laiendamisel tõhusam või odavam, ei ole võimalik eelnevalt kindlaks määrata. Valik tuleks teha iga piirkonna puhul eraldi, võttes eelistatavalt aluseks konkreetse autonoomse piirkonna läbi viidud uuringud, milles analüüsitakse selliseid tegureid nagu topograafia, elanikkonna territoriaalne jaotumine ja olemasoleva infrastruktuuri seisund.

([33]) Komisjoni otsus 2005/842/EÜ, 28. november 2005, EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (ELT L 312, 29.11.2005, lk 67) ning ühenduse raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (ELT C 297, 29.11.2005, lk 4) („raamistik").

3.3.2. **Kvalitatiivsed nõuded**

(53) Esitatud on kaks kvalitatiivset argumenti. Esiteks ei ole tasuta levitatavad maapealse digitaaltelevisiooni kanalid senini olnud selles piirkonnas satelliitedastuse kaudu kättesaadavad. Üleminek satelliitplatvormile tähendaks seega seda, et kliendil tuleks teenuse eest maksta.

(54) Teiseks tuleb lisaks üleriigilistele kanalitele edastada ka piirkondlikke kanaleid. Maapealne digitaaltehnoloogia võimaldab igal geograafilisel piirkonnal vastu võtta selle piirkonna kanaleid. Piirkondlike ja kohalike kanalite põhjal on kogu Hispaanias eraldatud maapealsele televisioonile kokku 1 380 sagedust ilma vajaduseta mis tahes tehnilise piirangu järele ja laiendamata edastamist väljapoole iga kanali sihtpiirkonda. Hispaania sõnul oleks see satelliitvõrkude puhul võimatu, sest need ei võimalda geograafilist piiritlemist ja seetõttu tuleks kasutada keerulist tingimusliku juurdepääsu süsteemi. See suurendaks veelgi satelliitringhäälingu kulusid ja ringhäälinguorganisatsioonid ei oleks valmis andma juurdepääsu oma kanalitele, olemata veendunud, et piiritlemine on võimalik.

3.3.3. **Tehnoloogiline neutraalsus**

(55) Hispaania sõnul ei sunnitud keskasutuste ja piirkondlike omavalitsuste kahepoolsete lepingutega konkreetselt peale digiteerimistehnoloogiat. Neis lihtsalt nähti ette edastamine autonoomsetesse piirkondadesse, lähtudes digiteerimise kuludest, mille arvutamisel võeti aluseks maapealne digitaaltehnoloogia, mida peeti tõhusaks viitetehnoloogiaks. Seoses sellega tuleb Hispaania sõnul arvesse võtta asjaolu, et leviala laiendamise ajal jõudis maapealne analoogtelevisioon 98,5 % Hispaania kodudest.

(56) Menetluse algatamise otsuses nimetatud Kantaabria hankemenetluse puhul toonitasid Hispaania ametivõimud, et hange, mille Astra võitis, käsitles nii I kui ka II piirkonda, st selle eesmärk oli digitaaltelevisiooni universaalne pakkumine Kantaabria piirkonnas. Sellel oleks juhtumi hindamisele kahetine mõju.

(57) Esiteks, Kantaabria projekt osutus läbikukkunuks siis, kui pärast Astraga lepingu sõlmimist teatasid mõned suured ringhäälinguorganisatsioonid Astrale ja Kantaabria omavalitsusele, et nad ei luba edastada oma saateid satelliidi kaudu. Selle tulemusel ei olnud kava eesmärki enam lihtne saavutada. Teiseks, lepingu lõpetamise peamine põhjus oli keskvalitsuse otsus tagada satelliitringhäälingu levi kogu Hispaania III piirkonnas, mitte otsus eraldada keskvalitsuse rahalisi vahendeid leviala laiendamiseks II piirkonnas. Peale selle lõpetati leping 2008. aasta novembris, sest selleks ajaks oli ilmne, et Astra ei suuda täita oma kohustusi. Eeskätt ei alustanud Astra vajalike töödega õigel ajal ja ei saanud tasuta kanaleid levitavatelt ringhäälinguorganisatsioonidelt luba edastada nende kanaleid.

(58) Kantaabria projekt on käesoleva otsuse kontekstis oluline vaid sedavõrd, kuivõrd satelliitplatvormi võib pidada maapealse platvormi täieõiguslikuks alternatiiviks. Seoses sellega ei ole eeltoodud argumendid asjakohased. Valides III piirkonna jaoks satelliitplatvormi, võtsid Hispaania ametivõimud vastu riikliku kava ja jõustasid spetsiaalse määruse, millega nõutakse, et ringhäälinguorganisatsioonid kooskõlastaksid üksteisega oma tegevust ja valiksid ühe ühise satelliittelevisiooni pakkuja. Sarnast mehhanismi oleks võinud kasutada ka II piirkonna puhul. Lepingu lõpetamise kohta esitatud põhjendused ei anna mingit põhjust kahelda selles, et satelliittehnoloogia võib olla TV-signaalide edastamiseks II piirkonnas usaldusväärne platvorm. Pealegi on Hispaania kohus need ümber lükanud.

3.3.4. **Konkurentsi- ja kauplemismoonutuste puudumine**

(59) Hispaania väljendas seoses võrguoperaatoritevahelise konkurentsiga seisukohta, et maapealne televisioon ja satelliittelevisioon on kaks täiesti erinevat turgu ning et seepärast ei moonutatud uuritud meetmetega asjaomastel turgudel konkurentsi. Hispaania väidab, et uuritavad meetmed ei mõjuta mingil moel liidusisest turgu, sest need on suunatud piiratud geograafilise piirkonna elanikele. Kuna tegemist on kohalike teenustega, on ebatõenäoline, et meede mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust.

3.4. VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI EESKIRJA KOHALDATAVUS

(60) Hispaania ametiasutused väljendasid ka seisukohta, et rahastamise märkimisväärse osa suhtes on kohaldatav vähese tähtsusega abi käsitleva komisjoni määrusega (EÜ) nr 1998/2006 ([34]) kehtestatud vähese tähtsusega abi eeskiri. Riistvara ostsid kõik autonoomsed piirkonnad või kohalikud omavalitsused iseseisvalt, seepärast tuleks vähese tähtsusega abi sätet analüüsida sellel tasandil. Kuna täpne makstud summa, nagu ka soetatud kaubad ja teenused, on nende juhtumite puhul teada, oli abi piisavalt läbipaistev, et kohaldada vähese tähtsusega abi piirmäära.

3.5. JOOKSEV RIIGIABI

(61) Seoses ülekandejaamade käitamise ja hooldamisega leiavad Hispaania keskasutused, et need jäävad väljapoole leviala laiendamiseks tehtud töid, mida rahastab osaliselt tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium. Ministeerium ei ole pädev nõudma omavalitsustelt või autonoomsetelt piirkondadelt, et nad jätkaksid käitamist ja hooldamist pärast leviala laiendamise hangetes märgitud perioodi lõppu. Seepärast ei ole võimalik täielikult välistada mõne jaama käitamise ja hooldamise katkemist kohaliku omavalitsuse eelarvekärbete tõttu. Käitamise ja hooldamise iga-aastased kulud moodustavad keskasutuste esialgse hinnangu kohaselt esialgsest investeeringust 10 %. Paljud autonoomsed piirkonnad esitasid uurimise käigus üksikasjalikumaid andmeid vahendite kohta, mis kulutati maapealse digitaaltelevisiooni võrgu käitamiseks ja hooldamiseks II piirkonnas.

4. **HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED**

4.1. ASTRA

4.1.1. **Üldised tähelepanekud**

(62) Astra kordab oma varasemat seisukohta, et maapealsele digitaaltelevisioonile üleminekuni viinud meetmete puhul oli tegemist keskvalitsuse tasandil kavandatud ja piirkondlike omavalitsuste elluviidud kooskõlastatud kavaga. Ent isegi kui eeldada, et riigiabi leviala laiendamiseks kavandati, korraldati ja rakendati piirkondlikul tasandil, leiab Astra, et meetmed kujutavad endast ebaseaduslikku ja siseturuga kokkusobimatut abi.

(63) Seoses Kantaabria hankemenetlusega rõhutab Astra, et vastupidiselt Hispaania väitele oli Kantaabria ametivõimude kohustus saada ringhäälinguorganisatsioonidelt load nende kanalite kättesaadavaks tegemiseks satelliitplatvormi vahendusel. Pealegi, ehkki ringhäälinguorganisatsioonid olid saatnud oma kirjad 2008. aasta märtsis, pakkusid Kantaabria ametivõimud teistele autonoomsetele piirkondadele alternatiivi, mille nad olid valinud 2008. aasta juulis.

4.1.2. **Riigiabi olemasolu**

(64) Võrguoperaatorite ja eeskätt Abertise saadud eelise kohta märgib Astra, et riistvaratarnija Abertisega sõlmiti umbes […] (*) hankelepingutest, mis käsitlesid leviala laiendamisega hõlmatud piirkondades asuvate maapealsete rajatiste digiteerimist. Kuna Abertis on platvormioperaator, on võrgu digiteerimine tema ringhäälinguorganisatsioonidele esitatud pakkumist silmas pidades soodne, kuivõrd maapealne digitaaltelevisioon jõuab nüüd ilma lisakuluta peaaegu 100 % elanikkonnast võrreldes 96 või 98 %, mis oleks digiteeritud maapealselt vaidlusaluse meetme puudumise korral. Peale selle tuleb Abertisele kasuks asjaolu, et Astral kui peamisel konkureerival platvormioperaatoril takistatakse II piirkonda sisenemisega Hispaania turul kanda kinnitada.

(65) Lisaks sai Abertis Astra sõnul meetmete tulemusel muidki eeliseid. Esiteks on Hispaania ametiasutused andnud uuritavate meetmete raames vahendeid märkimisväärsele hulgale Abertise maapealsetele rajatistele, mille käitaja on samuti Abertis. Seda eelkõige rajatiste jaoks, mis asuvad piirkonnas, kus RTVE (avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon)

([34]) Komisjoni määrus (EÜ) nr 1998/2006, 15. detsember 2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5).

(*) Konfidentsiaalsed andmed.

on kohustatud edastama oma signaali, kuid kus eraõiguslikel ringhäälinguorganisatsioonidel sellist kohustust ei ole (hõlmab umbes 2,5 % elanikkonnast). Teiseks väidab Astra, et Abertis sai kaudselt kasu riigiabist lähiturgudel, näiteks transporditurul. Veel märgib kaebuse esitaja, et uuritav meede põhjustab III piirkonnas konkurentsimoonutusi ([35]).

(66) Astra leiab, et satelliitplatvorm ja maapealne platvorm kuuluvad samale turule. Erinevus tasu eest levitatava televisiooni ja tasuta levitatava televisiooni vahel ei ole platvormidevahelise konkurentsi seisukohast oluline. Maapealne platvorm ja satelliitplatvorm võistlevad tasulise televisiooni edastamise nimel juba praegu, kuna praegu on juba vähemalt kaks tasulist kanalit, mis pakuvad oma signaali läbi maapealse digitaaltelevisiooni platvormi, ja üks neist on kättesaadav üksnes maapealse digitaaltelevisiooni kaudu. Lisaks on Astra sõnul kõik praegu tegevusluba omavad ringhäälinguorganisatsioonid juba taotlenud valitsuselt litsentsi oma saadete edastamiseks tasu eest.

(67) Astra leiab, et uuritud meetmed ei olnud proportsionaalsed. Ta märgib, et üleminek maapealsele digitaaltelevisioonile nõudis märkimisväärseid kohandusi korterelamutes ja investeerimist kaablitesse. Toetamaks oma väidet, et leviala laiendamine satelliidi teel ei oleks olnud kallim kui maapealse platvormi kaudu, viitas Astra lisaks 2008. aasta novembris korraldatud ettevõttesisesele kulu-uuringule, mis esitati koos kaebusega. Uuringus võrreldi leviala laiendamise kulusid nii maapealse kui ka satelliittehnoloogia kasutamise korral. Uuringu eeldused erinevad Hispaania ja Abertise läbi viidud uuringute eeldustest mitmes mõttes, muu hulgas seoses paraboolantennide hinnaga ja vajadusega osta maapealse digitaaltelevisiooni vastuvõtmiseks eraldiseisev digimuundur. Uuringu tulemused viivad järelduseni, et leviala laiendamine satelliidi kaudu ei pruugi olla ilmtingimata kallim kui maapealse tehnoloogia kasutamine. Astra esitas ka lisadokumendid, mille eesmärk oli näidata, et nende kahe tehnoloogia paigaldus- ja käitamiskulud märkimisväärselt ei erine.

(68) Astra väidab ka seda, et satelliitringhäälingule juurdepääsu tingimuslikkuse tagamine ei takista tasuta levitatavate kanalite edastamist. Tingimuslikud juurdepääsusüsteemid on olemas kogu maailmas ja neid ei ole keeruline kasutada ([36]). Pealegi sai Kantaabrias tingimusliku juurdepääsu jaoks välja pakutud lahendus heakskiidu Kantaabria ametivõimudelt, kellel oli võimalus otsustada, milliseid kasutajaid teenuse vastuvõtmiseks aktiveerida. Seega kontrollis teenuse territoriaalset piiritlemist Kantaabria valitsus. Selle jaoks ei olnud vaja spetsiaalset kohandamist.

(69) Meetme asjakohasuse kohta väidab Astra, et mastaabisäästu tõttu on satelliittehnoloogia majanduslikult seda atraktiivsem, mida suurem on geograafiline leviala. Satelliittehnoloogia pandi ebasoodsamasse konkurentsiolukorda ainuüksi sellega, et meede jagati II piirkonnas enam kui kuuesajaks kohalikuks ja piirkondlikuks hankeks. Isegi kui Hispaania valitsus ei oleks saanud nõuda või soovitada piirkonnaülese koostoime kui vahendite eraldamise tingimuse arvessevõtmist, oleksid piirkonnad võinud selle võimalusega arvestada, et tagada oma maksumaksjatele kõige kulutasuvama lahenduse valimine. Tegelikult väidab Astra, et nad püüdsid seda teha, enne kui Hispaania keskvalitsus sekkus otsusega maapealse tehnoloogia kasuks. Olles valinud riigihanke tulemusel välja Astra, püüdsid Kantaabria ametivõimud alguses veenda ka teisi piirkondi valima satelliitplatvormi, kuivõrd see oleks vähendanud veelgi nende oma kulusid.

4.1.3. **Jooksvalt antav riigiabi**

(70) Astra kordab, et osa vaidlusalastest meetmetest kujutavad endast jooksvas korras antavat riigiabi, kuivõrd autonoomsed piirkonnad rahastavad II piirkonna kohalike võrkude käitamist ja hooldamist jooksvalt. Mis puudutab satelliitlahenduse iga-aastaseid käitamis- ja hoolduskulusid, siis Astra hinnangul ulatuvad need 100 000 euroni kanali kohta, ehkki seda summat oleks olnud võimalik vähendada, kui satelliitlahenduse oleks valinud rohkem kui üks piirkond.

4.2. ABERTISE MÄRKUSED

(71) Abertis on telekommunikatsiooniinfrastruktuuri operaator ja võrguseadmete tarnija. Talle kuuluvad teiste ettevõtete seas Retevisión S.A. ja Tradia S.A, mis haldavad ja käitavad telekommunikatsioonivõrke ja -infrastruktuure.

([35]) Astra sõnul saab Hispasat, Abertise kaasomandisse kuuluv ja III piirkonda teenindav satelliiditeenuse osutaja, pakkuda tänu vahenditele, mida ametivõimud eraldavad II piirkonna meetmete alusel, ringhäälinguorganisatsioonidele oma satelliidivõimsust ilma täiendava kuluta. Veel väidab Astra, et meetme tulemusel omandas III piirkonnas edastuskohustuse vaid Abertis.

([36]) Astra väitel on satelliitplatvormidel kogu maailmas väga palju kasutajaid, kellel on tingimuslik juurdepääs, ning tingimusliku kasutuse keerukus ei olnud selle kasutuselevõtul takistuseks.

4.2.1. **Riigiabi olemasolu**

(72) Esiteks märgib Abertis, et uuritud meetmed ei kujuta endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Piirkondlikud omavalitsused lihtsalt soetasid turutingimustel kaupu ja teenuseid avatud hankemenetluste teel ning nad jäävad II piirkonna ülekandejaamadesse paigaldatud seadmete omanikuks. Seega ei edastatud ei rahalisi vahendeid ega selle eest soetatud digitaalseadmeid kunagi kolmandale isikule.

(73) Peale selle leiab Abertis, et vaidlusalused meetmed ei toonud võrguoperaatoritele mingit arvestatavat majanduslikus eelist. Abertis väidab, et ta ei käita ühtki II piirkonnas asuvat kohalikku võrku (isegi kui nendega seotud ülekandejaamad kuuluvad talle) ning et seepärast ei ole tal võimalik saada mingit otsest kasu. Teiseks tegutses Abertis II piirkonnas üksnes kui riistvaratarnija. Kolmandaks, isegi juhtudel, kui ülekandejaama ajakohastamiseks kasutatud digitaalseadmed müüs Abertis ja need seadmed paigaldati hiljem Abertisele kuuluvasse ülekandejaama, ei kaasnenud sellega mingit kasu. Seda seepärast, et Abertis lihtsalt rendib neid ülekandejaamu turutingimustel kohalikele võrguoperaatoritele ja digiteerimise protsess Abertisele makstavat rendisummat ei mõjutanud. Neljandaks väidab Abertis, et maapealse digitaaltelevisiooni leviala suurune mõningane (1–2 %) suurenemine ei too Abertisele kui I piirkonna platvormioperaatorile mingit majanduslikku kasu. Ja veel — II piirkonna digiteerimine ei mõjuta hinda, mida Abertis saab nõuda ringhäälinguorganisatsioonidelt oma ülekandeteenuste eest, võttes eeskätt arvesse seda, et Abertise hulgimüügi hinnakujundust reguleerib Hispaania reguleeriv asutus Comision del Mercado de Telecomunicaciones (edaspidi „CMT").

(74) Seoses II piirkonna kohalike võrguoperaatoritega (linnavolikogudega) leiab Abertis, et nende puhul ei saa rääkida mingist majanduslikust eelisest, sest nad ei ole ettevõtted ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ja nad pakuvad pealegi avalikku teenust.

(75) Abertis väljendas ka seisukohta, et uuritud meede ei toonud mingit majanduslikku kasu ringhäälinguorganisatsioonidele. II piirkonnas toimunud üleminekuga digitaalringhäälingule ei suurenenud vaatajate hulk võrreldes vaatajaskonnaga, kellel oli juurdepääs analoogtelevisioonile enne digitaalringhäälingule ülemineku protsessi algust 2005. aastal.

(76) Peale selle leiab Abertis, et vaidlusalustel meetmetel ei olnud arvestatavat mõju võrguoperaatoritevahelisele konkurentsile. Tõsiasi, et ei Astra ega ükski teine erasektori operaator ei olnud näidanud viimasel kahekümnel aastal üles mingit huvi ülekandeteenuste pakkumise vastu II piirkonnas, kinnitab, et turgu ei olnud olemas ja et riigi sekkumine oli teenuste pakkumise hõlbustamiseks vajalik. Iseäranis ei saa rääkida konkurentsi moonutamisest satelliittelevisiooni ja maapealse digitaaltelevisiooni vahel, sest tegemist on kahe erineva turuga. II piirkonna maapealsete võrkude digiteerimine ei muutnud mingil moel asjaomaste turgude konkurentsistruktuuri, vaid kujutas endast üksnes olemasoleva analoogplatvormi vajalikku tehnilist ajakohastamist.

(77) Abertise väitel pakutakse II piirkonna võrkude ringhäälinguteenuseid vaid teatud isoleeritud piirkondades ning seepärast ei mõjuta see liikmesriikidevahelist kaubandust.

(78) Juhul kui komisjon on seda meelt, et asjaomased riigiasutused või nende allüksused on ettevõtted ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, leiab Abertis, et vahendid, mis hõlmasid üleminekut digitaalringhäälingule II piirkonnas, kujutasid endast hüvitist avaliku teenuse osutamise eest. Seoses sellega on Abertis arvamusel, et vaidlusaluste meetmete puhul peetakse kinni Altmarki kohtupraktikas sätestatud tingimustest ning et tegemist ei ole riigiabiga.

4.2.2. **Olemasolev abi**

(79) Abertise sõnul algas ringhäälinguvõrkude kasutuselevõtt II piirkonnas liberaliseerimata ringhäälingusektoris 1982. aastal. Tollal kuulus Hispaania riigile maapealse ringhäälingu turul seaduslik monopol. Praegu kasutatakse enne kõnealuse sektori liberaliseerimist II piirkonnas paika pandud kohalike võrkude paigaldamise, hooldamise ja käitamise rahastamiseks avaliku sektori vahendeid. Seepärast kujutab uuritav meede endast jooksvat, olemasolevat abi.

4.2.3. **Kokkusobivus siseturuga**

(80) Abertis väidab, et igasugune võimalik riigiabi oleks ELi toimimise lepingu artikli 106 sätete kohaselt siseturuga kokkusobiv, sest see vastab kõikidele artikli 86 lõike 2 kohaldamise otsuse tingimustele.

(81) Juhul kui see aga ei ole nii, oleks igasugune potentsiaalne abi igal juhul vastavuses ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga c. Esiteks on Hispaania ametivõimude vastuvõetud meetmete eesmärk kiirendada Hispaanias digitaalringhäälingule ülemineku protsessi, mis on tunnistatud komisjoni riigiabi käsitlevate otsuste tegemise praktikas ühtseid huve teenivaks eesmärgiks. Teiseks, abi oli asjakohane vahend, sest maapealne digitaaltelevisioon on leviala laiendamiseks sobivam tehnoloogia ([37]). Majanduslike põhjuste kõrval märgib Abertis ka seda, et ringhäälinguorganisatsioonid suhtuvad satelliitplatvormi kasutamisesse tõrksalt, sest neil tuleb oma tasuta levitatavate saadetega seotud õiguste omandamisel silmitsi seista piirangutega. Enamikul juhtudel omandavad nad üksnes õiguse edastada saateid konkreetse platvormi kaudu, nimelt kasutades maapealset digitaaltelevisiooni, sest see tehnoloogia võimaldab ülekandeid suunata ja geograafiliselt piiritleda. Peale selle on meetmed proportsionaalsed, sest need hõlmavad vaid kulusid, mis on hädavajalikud, et minna II piirkonnas üle analoogtelevisiooni teenustelt digitaaltelevisiooni teenustele. Vaidlusaluste meetmetega toetatakse vaid neid kulusid, mis on seotud II piirkonnas asuvate ülekandejaamade digiteerimisega, milleks omandatakse ja paigaldatakse digitaalseadmeid.

(82) Meetme tehnoloogilise neutraalsuse kohta märgib Abertis, et maapealne tehnoloogia ei olnud ainus lahendus, mida Hispaania valitsus kaalus. Pealegi peeti III piirkonnas digitaaltelevisiooni teenuste osutamiseks kõige sobivamaks tehnoloogiliseks valikuks lõpuks satelliitplatvormi. Mis veelgi olulisem, lähtudes esitatud kulu-uuringutest, peetakse Abertise väitel maapealset digitaaltehnoloogiat II piirkonnas digitaaltelevisiooni teenuste pakkumiseks kõige asjakohasemaks ja vähemkulukas platvormiks, et saavutada sama leviala, mis oli enne analoogtelevisiooni edastamise lõpetamist ([38]).

4.3. RADIODIFUSIÓNI MÄRKUSED

(83) Radiodifusión on audiovisuaalse signaali edastamise teenuste turul võrdlemisi uus pakkuja, kes registreeriti CMT operaatorite registris 2005. aasta novembris.

(84) Radiodifusión on menetluse algatamise otsusega üldjoontes nõus ja toetab komisjoni seisukohti, lisades neile mõned allpool esitatud täiendavad tähelepanekud. Ettevõte on nõus, et riigiabi ei ole vastavuses Altmarki nõuetega ja toob kaasa märkimisväärse riigi vahendite ülekandmise.

(85) Uuritud riigiabikava tõi kasu võrguoperaatoritele, kes maapiirkondades juba tegutsesid. Õigupoolest on meede viinud turul, mida iseloomustavad suured takistused turulesisenejatele, mis on kasulikud juba domineerivale operaatorile, samade ajalooliste monopolimustrite kopeerimiseni. Eeskätt on Abertisel õnnestunud tugevdada oma monopoolset seisundit ning kasutada avaliku sektori rahalisi vahendeid selleks, et arendada välja uus ja tihedam võrgustik, mis võimaldab ettevõttel konkureerida uutel turgudel.

(86) Radiodifusióni väitel ei ole uuritud riigiabi proportsionaalne. Selleks et olla kooskõlas proportsionaalsuse nõudega, peaks abi piirduma sellega, mis on hädavajalik, st seda tuleks kohaldada üksnes kaugetes maapiirkondades ja see peaks tooma tõhusate juurdepääsukohustuste nõudmisega võrdselt kasu kõikidele ettevõtjatele.

([37]) Abertis viitab kulu-uuringule, mille ta korraldas 2010. aasta jaanuaris, et võrrelda maapealse digitaaltehnoloogia ja satelliittehnoloogia kasutamise kulusid digitaaltelevisiooni teenustepakkumisel teises piirkonnas. Selle uuringu kohaselt oleksid maapealse digitaaltehnoloogia kasutamise kogukulud kümne aasta jooksul umbes 286 miljonit eurot, samas kui satelliittehnoloogia kasutamisel sama pika aja jooksul oleksid kogukulud umbes 532 miljonit eurot. Abertis esitas selle ettevõttesisese uuringu välisele raamatupidamisettevõttele, kelle aruandes kinnitati Abertise järeldusi, juhtides tähelepanu sellele, et satelliittehnoloogia ja maapealse digitaaltehnoloogia kulude hinnang oli konservatiivne. Igal juhul kinnitati mõlemas uuringus kulude võrdlusaluste asjakohasust ja järeldust, et satelliittehnoloogia kasutamine digitaaltelevisiooni teenuste pakkumiseks teises piirkonnas oleks olnud märgatavalt kulukam kui maapealse digitaaltehnoloogia kasutamine, peamiselt suuremate majanduslike ja sotsiaalsete kulude tõttu, mis tuleb tarbijatel satelliittehnoloogia puhul kanda.

([38]) Nende uuringute kohaselt oleksid satelliittehnoloogia kasutamisel kõnealuste teenuste pakkumise kulud suuremad. Nende kulude katmises peaksid osalema ringhäälinguorganisatsioonid ja kohalikud võrguoperaatorid ning ka vaatajad. Abertise läbi viidud kulu-uuringus jõuti ka järeldusele, et satelliittehnoloogia kasutamine nõuaks umbes kuus kuud lisaaega, enne kui saaks toimuda üleminek digitaalringhäälingule, sest II piirkonna tarbijad vajavad aega dekoodrite, paraboolantennide jms soetamiseks ja paigaldamiseks. See toob sel ajavahemikul omakorda kaasa analoogtelevisiooni ja digitaaltelevisiooni samaaegse ülekandmisega seotud lisakulud.

4.4. RINGHÄÄLINGUORGANISATSIOONIDE MÄRKUSED

(87) Ringhäälinguorganisatsioonid väidavad, et meedet ei saa pidada riigiabiks, sest see ei ole toonud ühelegi ettevõttele, eelkõige ringhäälingorganisatsioonidele, rahalist kasu. Meetmetega ei ole suurenenud ringhäälinguorganisatsioonide auditoorium võrreldes ajaga, mil nad edastasid saateid analoogtehnoloogia abil. Pealegi ei mõjuta nende maapiirkondade, äärealade ja hõredalt asustatud alade elanikud, kuhu leviala laiendati, mingil moel reklaamiturgu ja nad ei ole osa ringhäälinguorganisatsioonide sihtauditooriumist. Neil asjaoludel ei suurendanud erasektori operaatorid leviala laiendamise tulemusel reklaamitasusid.

(88) Ringhäälinguorganisatsioonid väljendasid ka seisukohta, et nad ei ole huvitatud üleminekust satelliitplatvormile, kus nende saadetel tuleb silmitsi seista sadade teiste kanalite pakutava konkurentsiga. Maapealse platvormi eelis on piiratud maht, mis tähendab eraõiguslikele tasuta levitatavate saadete edastajatele väiksemat konkurentsi. Lisaks tõstsid nad esile asjaolu, et tavaliselt ostavad nad saateid üksnes maapealse platvormi jaoks. Seda seepärast, et maapealne edastamine tagab edastuse geograafilise piiritlemise, mis satelliitedastuse puhul ei ole võimalik.

(89) Ringhäälinguorganisatsioonid väitsid ka seda, et pärast otsust sõlmida Kantaabria hankeleping Astraga teavitasid nad Kantaabria ametivõime oma vastuseisust satelliitedastuse suhtes, sest nad olid omandanud õigused edastada saateid üksnes maapealse platvormi kaudu.

5. **ÕIGUSLIK HINNANG**

5.1. Abi õiguslik alus

(90) Nagu on kirjeldatud üksikasjalikult jaotise 2.2 põhjendustes 23–31, on Hispaania digitaalringhäälingule üleminekuõigusraamistik keeruline kogum erinevatest õigusaktidest, mille on nelja aasta jooksul välja andnud nii keskvalitsus kui ka piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused. 2005. aasta riikliku tehnilise kava ja 2007. aasta üleminekukavaga reguleeritakse peamiselt üleminekut maapealsele digitaaltelevisioonile I piirkonnas, ent neis pannakse paika ka alus II piirkonna edasiste laiendamismeetmete tarvis. Piirkondlikud omavalitsused viisid need laiendamismeetmed ellu pärast seda, kui olid sõlminud keskvalitsusega mitu raamlepingut (2008. aasta raamlepingud) ning allkirjastanud 2008. aastal lisa varasematele 2006. aasta raamlepingutele ja 2009. aastal lisa 2008. aasta raamlepingutele.

(91) Nende lepingute sõlmimise ja lisade allkirjastamise tulemusel viisid piirkondlikud ja/või kohalikud ametiasutused ellu mitmesuguseid meetmeid, mille eesmärk oli laiendada II piirkonnas eeskätt riigihangete kaudu maapealse digitaaltelevisiooni leviala, nagu on kirjeldatud põhjendustes 32–35. Seepärast leiab komisjon, et erinevad riigi tasandil vastu võetud õigusaktid ning tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumi ja autonoomsete piirkondade vahel sõlmitud lepingud moodustavad leviala laiendamisel II piirkonnas rakendatava abikava aluse. Nende õigusaktide ja lepingute põhjal võtsid autonoomsed piirkonnad meetmeid, mis ei olnud tehnoloogiliselt neutraalsed ([39]). Samas kui riikliku tehnilise kavaga reguleeritakse üleminekut maapealsele digitaaltelevisioonile I piirkonnas, antakse sellega ka kohalikele omavalitsustele volitus rajada koostöös autonoomsete piirkondadega täiendavad ülekandekeskused, et tagada maapealse digitaaltelevisiooni vastuvõtt II piirkonnas. Seega kavandas keskvalitsus juba tol ajahetkel maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamist. Peamises digitaaltelevisioonile üleminekut reguleerivas õigusaktis sisalduv volitus viitab üksnes maapealsele platvormile. Seepärast on autonoomsed piirkonnad kohaldanud keskvalitsuse suuniseid praktikas maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamise suhtes ([40]).

([39]) Selliseid suuniseid võib leida keskvalitsuse asjakohastest dokumentidest. Eelkõige 2008. aasta detsembris allkirjastatud raamlepingutes, mille pealkiri on „Raamleping tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumi ning […] autonoomse piirkonna koostööks maapealsele digitaaltelevisioonile üleminekuriikliku kava väljatöötamisel", nähakse ette loetelu toimingutest, mida keskasutused ja piirkondlikud omavalitsused rahastavad, et saavutada digitaaltelevisiooni leviala, mis on võrdne olemasoleva analoogtelevisiooni levialaga. Ühelt poolt viidatakse neis ringhäälinguorganisatsioonide poolt ajakohastatud olemasolevatele ülekandejaamadele (I piirkonnas kasutusele võetud maapealse digitaaltelevisiooni ülekandejaamadele), teiselt poolt leviala laiendamisele ehk lisajaamadele, mis tuleb kasutusele võtta, et tagada digitaaltelevisiooni samasugune levi. Võttes arvesse seda, et ülekandejaamade olemasolu on vajalik vaid maapealse digitaaltehnoloogia jaoks, on selge, et kavandatavad meetmed käsitlevad vaid maapealsetdigitaaltehnoloogiat. Lisaks viidatakse 2009. aasta oktoobrist kuni detsembrini allkirjastatud raamlepingute lisades leviala laiendamise rahastamisele. Neis määratletakse, mida tuleks mõista väljendi „leviala laiendamise meetmed" all, viidates selgelt üksnes maapealsele tehnoloogiale.

([40]) Kohtumistel autonoomsete piirkondadega nimetas tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium eesmärki tagada üleminek maapealsele digitaaltelevisioonile ka teises piirkonnas. Seda kinnitatakse tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumi allkirjastatud ettekandes, mis on internetis üldsusele kättesaadav aadressil http://www.fenitel.es/asamblea08/PONENCIAS/4SETSI.pdf. Seda kinnitatakse ka avaldustes, mille autonoomsed piirkonnad on esitanud vastusena komisjoni teabenõudele. Oma vastustes viitavad autonoomsed piirkonnad selgelt kuningliku dekreediga 944/2005 vastu võetud riiklikule üleminekukavale ja Avanza kavale. Vt näiteks Extremadura vastus: „Vastavalt […] kuninglikule dekreedile 944/2005/.../, millega kiidetakse heaks riiklik maapealse digitaaltelevisiooni tehniline kava, kus nähakse seoses maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamisega ette kohalikud algatused …"

(92) Sellele järeldusele kinnituse leidmiseks on komisjon uurinud ka autonoomsete piirkondade endi korraldatud üksikute hangete valimit. See kontrollimine kinnitab eeltoodud järeldust, kuivõrd valdav enamik uuritud hangetest ei ole olnud tehnoloogiliselt neutraalsed.

(93) Maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks II piirkonnas ette nähtud riigiabi väljamaksmist tähistab vahendite üleminek keskasutustelt ja piirkondlikelt omavalitsustelt abisaajatele. See toimus aja jooksul, mis oli eri autonoomsetes piirkondades erinev. Saadud teabe põhjal toimusid kõige varasemad hanked 2008. aasta juulis ([41]). Lisas on esitatud abisummade arvestus piirkondade kaupa.

Võrkude käitamiseks ja hooldamiseks antava jooksva abi summasid ei määratud kindlaks riigi tasandil. Pigem algatasid mõned autonoomsed piirkonnad olemasolevate maapealsete digitaalvõrkude käitamiseks ja hooldamiseks hankemenetlused (vt käesoleva otsuse lisa veerg „püsikulud"), mis avaldati asjaomaste piirkondade ametlikes teatajates ([42]).

5.2. RIIGIABI HINDAMINE VASTAVALT EUROOPA LIIDU TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKELE 1

5.2.1. **Abi olemasolu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses**

(94) Kõnealust meedet, sealhulgas põhjenduses 36 kirjeldatud jooksvat abi seadmete käitamiseks ja hooldamiseks, võib lugeda riigiabiks tähenduses, mis on määratletud ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1, kus on sätestatud riigiabi olemasolu tingimused. Esiteks peab olema tegemist riigi sekkumisega või abi andmisega riigi ressurssidest. Teiseks peab see sekkumine andma abisaajale valikulise majandusliku eelise. Kolmandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi. Neljandaks peab sekkumine olema võimeline mõjutama liikmesriikidevahelist kaubandust.

5.2.1.1. *Riigi vahendid*

(95) Kõnealune meede on pärit nii riigi kui ka piirkonna ja kohalikul tasandil vastu võetud õigusaktide süsteemist, mida on kirjeldatud eespool, ning samuti Hispaania eri tasandi ametiasutuste vahel sõlmitud lepingutest. Hispaania ei vaidlustanud menetluse algatamise otsuses esitatud järeldust, et meedet rahastati eelarvevahenditest. Ent Hispaania rõhutas, et seda rahastati nii riigi kui ka piirkondlikest ja omavalitsuste eelarvetest. Hispaania väljendas ka seisukohta, et kõnealune meede kujutas endast tegelikult pelgalt vahendite ülekandmist eri ametiasutuste vahel. Selle vastu, et vahendid on pärit peamiselt riigieelarvest ning osaliselt piirkondlikest ja kohalikest eelarvetest, Hispaania ei vaielnud. Pealegi ei kujutanud meede endast lihtsalt vahendite ülekandmist ametiasutuste vahel, sest lõppkokkuvõttes kasutasid vahendeid maapealse digitaalvõrgu kasutuselevõtuks üksused, kes tegelevad majandustegevusega (nagu on selgitatud jaotises 5.2.1.2).

(96) Seepärast on jõutud järeldusele, et uuritavat meedet rahastati otse riigieelarvest ning konkreetsete autonoomsete piirkondade ja kohalike omavalitsuste eelarvetest. Põhjenduses 36 kirjeldatud jooksvat abi ei rahastatud riigieelarvest, vaid otse autonoomsete piirkondade eelarvetest. Seepärast on see seostatav riigiabiga ja kujutab endast riigi vahendite kasutamist.

5.2.1.2. *Majandustegevusega tegelevatele üksustele majandusliku eelise andmine*

(97) Kõnealune meede toob kaasa riigi vahendite ülekandmise teatud ettevõtjatele. Ehkki ettevõtja mõistet aluslepingus ei määratleta, viidatakse selles mis tahes füüsilisele või juriidilisele isikule (olenemata tema õiguslikust seisundist ja

([41]) La Rioja autonoomse piirkonna 30. juuli 2008. aasta hange seadmete soetamiseks ja Kataloonia autonoomse piirkonna 27. juuli 2008 hange SE/CTTI/06/08 leviala laiendamiseks.

([42]) Vt näiteks Castilla-Leóni ametivõimude resolutsioon: RESOLUCIÓN de 24 de septiembre de 2012, de la Dirección General de Telecomunicaciones, por la que se anuncia la licitación del servicio: Contrato de servicios para la conservación y renovación tecnológica de las infraestructuras de televisión digital de la Junta de Castilla y León. Expte.: Serv 05–4/12; BOCYL 10 Octubre 2012.

rahastamisest), kes tegeleb majandustegevusega. Komisjoni praktikas — mida kinnitavad ka kohtud — on televisiooniülekannete edastamiseks kasutatavate võrkude käitamine majandustegevus ([43]) sarnaselt teistele juhtumitele, kus infrastruktuuri haldamisega tegelevad piirkondlikud omavalitsused ([44]). Antud juhtumi puhul on enamik riigi osalusega ettevõtteid või linnavolikogusid kantud CMT registrisse kui võrguoperaatorid. Selle põhjal võib eeldada, et nad pakuvad teatud teenuseid, mis kujutavad endast väljakujunenud kohtupraktika kohaselt majandustegevust. Turg on olemas, kui teised ettevõtjad tahavad või on suutelised pakkuma asjaomast teenust. Antud juhul on see nii. Näiteks Astra kohtus enne, kui hakati laiendama II piirkonnas leviala, autonoomsete piirkondade esindajatega mitmel korral, et teha neile oma pakkumine. Peale selle osales Astra 2008. aasta märtsis tehnoloogiliselt neutraalses hankes, mis korraldati Kantaabrias digitaaltelevisiooni pakkumiseks teises ja III piirkonnas, ning võitis selle. Asjaolu, et riigi osalusega ettevõtted ja linnavolikogud ei saa pakutud teenuste eest hüvitist, ei välista kõnealuste tegevuste lugemist majandustegevuseks ([45]).

(98) Komisjon ei ole nõus Hispaania väitega, et autonoomsete piirkondade, riigi osalusega ettevõtete ja linnavolikogude poolne maapealse võrgu käitamine on avaliku sektori asutuse avaliku võimu teostamine ning jääb seega väljapoole ELi toimimise lepingu artikli 107 reguleerimisala. On leitud, et tegevus, mis on seotud riigi eesõiguste kasutamisega riigi enda või oma avaliku võimu piires tegutsevate ametiasutuste poolt, ei ole konkurentsieeskirjade seisukohast majandustegevus ([46]). Tegemist on tegevuse liikidega, mis moodustavad osa riigi olulistest funktsioonidest või on seotud nende funktsioonidega oma olemuse, eesmärgi ja neid reguleerivate eeskirjade poolest. Kohtute praktikas tuuakse mitmeid näiteid sellesse kategooriasse kuuluva tegevuse liikide kohta, millega tõmmatakse piir puhtakujulise riigi tegevuse ja äritegevuse vahele, milles mõni riigi üksus võib kaasa lüüa. Sellesse loetellu kuuluvad tegevuse liigid, mis on seotud sõjaväe või politseiga, lennuliikluse ohutuse säilitamine ja parandamine, lennujuhtimine, ([47]) saastevastane järelevalve, mis on avaliku huvi sfääri kuuluv ülesanne ja on seoses keskkonna- ja merepiirkondade kaitsega osa riigi olulistest funktsioonidest, ([48]) ning standardimistegevus koos sellega seotud teadus- ja arendustegevusega ([49]).

(99) Seda arvesse võttes leiab komisjon, et antud juhul ei kuulu maapealse ringhäälinguvõrgu käitamine riigi kohustuste ega eesõiguste hulka ning see ei ole ka tüüpiline tegevus, mida saaks teostada üksnes riik. Vaatlusalused teenused ei ole tüüpilised riigiasutuse pakutavad teenused ja on oma olemuselt majanduslikud, mida tõestab asjaolu, et I piirkonna turul tegutsevad mitmed ettevõtjad. Teiseks oli riigiasutustest sõltumatu eraettevõtja Astra huvitatud selle teenuse osutamisest II piirkonnas (nagu näitab tema osalemine pakkujana 2008. aastal Kantaabrias toimunud hankemenetluses). Kolmandaks puudutab võrgu kasutuselevõtt II piirkonnas üksnes üleriigiliste ja piirkondlike erakanalite edastamist ([50]). Seetõttu on jõutud järeldusele, et autonoomsete piirkondade, riigi osalusega ettevõtete ja linnavolikogude poolne maapealse võrgu käitamine ei ole avaliku sektori asutuse avaliku võimu teostamine.

Otsesed abisaajad

(100) Vaidlusaluste meetmete otsesed abisaajad on maapealse digitaaltelevisiooni platvormi operaatorid, kuivõrd nad saavad vahendeid oma võrgu ajakohastamiseks ja laiendamiseks II piirkonnas. Neile antakse ka jooksvat abi nende võrkude käitamiseks ja hooldamiseks. Autonoomsed piirkonnad valisid leviala laiendamiseks erinevad lahendused ja seetõttu on kindlaks tehtud ka eri liiki otsesed abisaajad.

([43]) Komisjoni otsused N622/03 Digiteerimisfond — Austria, C25/2004 DVB-T Berliin — Brandenburg (punkt 62), C34/2006 DVB-T Nordrhein-Westfalen (punkt 83), C52/2005 Mediaset (punkt 96).

([44]) Otsus kohtuasjas T-196/04: Ryanair Ltd vs. Euroopa Komisjon (EKL 2007, lk II-2379, punkt 88), otsus kohtuasjas C-82/01 P: Aéroports de Paris vs. komisjon (EKL 2002, lk I-9297, punktid 107–109 ja 121–125).

([45]) Vt otsus liidetud kohtuasjades T-443/08 ja T-455/08: Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt (T-443/08) ning Mitteldeutsche Flughafen AG ja Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08) vs. Euroopa Komisjon (EKL 2011, lk II-01311, punkt 115), kus kohus ütleb järgmist: „… ei ole asjaolu, et eraõiguslikud ettevõtjad tegevust ei taga, või asjaolu, et tegevus ei ole kasumlik, selle majandustegevuseks kvalifitseerimise raames asjakohased kriteeriumid."

([46]) Komisjoni teatis Euroopa riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstava hüvitise suhtes (ELT C 8, 1.1.2012, lk 4).

([47]) Otsused kohtuasjades C-364/92: SAT/Eurocontrol (EKL 1994, punktid 19–30, lk I-43) ja C-113/07 P: Selex (EKL 2009, lk I-2207).

([48]) Otsus kohtuasjas C-343/95: Calì & Figli (EKL 1997, lk I-1547, punkt 22).

([49]) Otsus kohtuasjas T-155/04: Selex (EKL 2006, lk II-4797, punktid 73–82), mida kinnitab otsus kohtuasjas C-113/07: Selex (EKL 2009, lk I-2307).

([50]) Nagu on sätestatud jaotises 2.1.3, on avalik-õiguslikel ringhäälinguorganisatsioonidel kohustus katta levialaga 98 % riigi territooriumist ja seepärast pidid nad katma II piirkonna oma vahenditest. Pealegi edastatakse RTVE üleriigilisi avalik-õiguslikke telekanaleid ja piirkondlikke avalik-õiguslikke kanaleid eri võrkude kaudu. Kui eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid kasutavad ühesagedusliku võrgu signaali, siis avalik-õiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid kasutavad Red Global Española võrku. Nende erinevuste tõttu nõuavad maapealsed rajatised mõlema võrgu jaoks erinevaid seadmeid.

(101) Esiteks andsid mõned autonoomsed piirkonnad leviala laiendamise ülesande mõnele riigi osalusega ettevõttele, kes mõnikord tegutseb telekommunikatsioonie ttevõttena ([51]). Need ettevõtted kas korraldasid leviala laiendamiseks hankeid ja jätsid selle ülesande hanke võitjale või teostasid pärast vajaliku riistvara soetamist ise leviala laiendamise.

(102) Tänu riigi toetusele on nendel riigi osalusega ettevõtetel nüüd võimalik käitada II piirkonnas maapealse digitaaltelevisiooni võrku. Nad võivad kasutada uut infrastruktuuri ka selleks, et osutada muid teenuseid nagu WiMax (traadita lairibaühenduse standardid, millega saab pakkuda lairiba püsiühendust või mobiilset lairibaühendust), digitaalraadio, mobiilne televisioon (DBV-H), või ühispaiknemisteenuseid maapiirkondades asuvale Telefonica lairibaühenduse põhivõrgule ja mobiilsideoperaatoritele. Tänu sellele mastaabisäästule on maapealse digitaaltelevisiooni võrgu käitajatel võimalus teenida riigi rahastatavast infrastruktuurist tulu.

(103) Riigi osalusega ettevõtete kvantifitseeritav eelis on leviala laiendamiseks saadud vahendite summa.

(104) Teiseks korraldasid mõned autonoomsed piirkonnad ([52]) ise maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks piirkondlikul tasandil hankeid. Hispaania väitel oli valdav enamik hangetest ette nähtud riistvara ja seadmete soetamiseks ning ettevõtted, kes sellised hanked võitsid, tegutsesid riistvaratarnijatena. Nii oli see ka Abertise, Tradia ja Retevisioni puhul. Uurimise tulemused viivad siiski järelduseni, et arvestatav osa hangetest oli mõeldud leviala laiendamiseks, mitte üksnes seadmete soetamiseks ([53]). Seepärast leiab komisjon vastupidiselt Hispaania väitele, et Abertis ja teised ettevõtted osalesid sellistes hangetes võrguoperaatoritena ([54]). Sellisel juhul anti selliste hangete võitjatele ikkagi konkurentsieelis võrguoperaatorite ees, kes ei saanud valikuprotsessis isegi osaleda. Nende eelis on tehnoloogiliselt mitteneutraalse hanke tulemusel leviala laiendamiseks saadud vahendite summa.

(105) Kolmandaks andsid mõned autonoomsed piirkonnad ([55]) vahendeid maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks linnavolikogudele. Hispaania väitel oli see vaid vahendite ülekandmine eri tasandi ametiasutuste vahel ning endale kuuluvate võrkude laiendamisega täitsid linnavolikogud linnakodanike ees pelgalt oma halduskohustusi. Hispaania siiski tunnistab, et omavalitsused tegutsesid võrguoperaatoritena, et paljud neist on kantud CMT võrguoperaatorite loetellu ning et nad viisid tulemuslikult — mõnel juhul hankemenetluse teel — läbi võrgu laiendamise. Seepärast leiab komisjon, et kui omavalitsused tegutsevad maapealse digitaaltelevisiooni võrgu kohaliku operaatorina, on nad otsesed abisaajad. Nende eelis on piirkondlikelt omavalitsustelt ja keskasutustelt leviala laiendamiseks saadud summa. See peab paika ka juhul, kui omavalitsus rahastab leviala laiendamist osaliselt oma vahenditest, mis kujutab endast abi ettevõtjale või tegevusele.

(106) Kokkuvõttes olid hangete tulemusel peamised abisaajad Abertis ja Retevision. Saadud teabe põhjal tundub, et nad said leviala laiendamiseks ette nähtud vahendite kogusummast kokku umbes […] — võrgu laiendamiseks korraldatud hangete tulemusel saadi vähemalt […] miljonit eurot.

(107) Peale selle on mõned autonoomsed piirkonnad andnud riigiabi võrkude käitamiseks ja hooldamiseks. Seda teevad kas riigi osalusega ettevõtted või linnavolikogud või antakse need ülesanded hankemenetluse teel üle näiteks ülekandejaamade omanikele. Hispaania keskasutused väitsid, et nad ei kehtestanud digiteeritud seadmete käitamise ja hooldamise kohustust ning et sel teemal langetasid otsuseid autonoomsed piirkonnad. Uurimise käigus esitasid mitmed autonoomsed piirkonnad näitajad, millest nähtus, et nad tõepoolest rahastasid II piirkonna ülekandejaamade

([51]) Näiteks Aragón telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnologico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), RETEGAL ja Itelazpi on riigi osalusega ettevõtted, kellele anti leviala laiendamise ülesanne, ning seepärast korraldasid nad ringhäälingukeskuste digiteerimiseks vajalike seadmete soetamiseks hankeid. Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria, Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació in Catalunya ja Agencia de Informatica y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid said ülesande korraldada hankeid maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks ja seepärast viisid leviala laiendamise läbi edukad pakkujad. Navarras asuv OPNATEL pidi kandma hoolt leviala laiendamise eest ja ta soetas vajalikud seadmed ilma hankemenetlusteta.

([52]) Näiteks Andaluusia, Castilla-León, Extremadura, Murcia, La Rioja ja Valencia.

([53]) Nagu on selgitatud põhjenduses 33, tehti leviala laiendamiseks korraldatud hangete puhul hanke võitnud ettevõttele ülesandeks tagada, ja paljudel juhtudel rajada, toimiv maapealse digitaaltelevisiooni võrk. Kohustuste hulka kuulusid võrgu projekteerimine ja ehitamine, signaali transportimine, võrgu kasutuselevõtmine ja varustamine vajalike seadmetega. Peale selle korraldati juba olemas olevate võrkude puhul hankemenetlusi riistvara soetamiseks. Selliste hangete võitjalt oodati võrgu ajakohastamist vajalike seadmetega, st seadmete tarnimist,paigaldamist ja aktiveerimist.

([54]) Nt Abertis ja Retevision võitsid mitteneutraalsed hanked leviala laiendamiseks Extremaduras ja Castilla-Leónis kogusummas […] miljonit eurot.

([55]) Andaluusia, Kanaarid, Extremadura, Murcia.

käitamist ja hooldamist, eriti alates 2009. aastast, pärast edukate pakkujatega sõlmitud lepingutesse märgitud esialgse kaheaastase käitamis- ja hooldusperioodi lõppu. Seda peetakse jooksvaks abiks ning ettevõtjad, kellele anti ülesanne käitada ja hooldada II piirkonnas digiteeritud maapealset võrku, on otsesed abisaajad.

(108) Lõpetuseks tuleb Abertisele üldisemalt võttes kasuks ka teiste platvormioperaatorite Hispaania televisioonisignaalide vaba edastamise turule sisenemise takistamine ([56]).

Kaudsed abisaajad

(109) Võrguoperaatorid. Võrguoperaatorid, kes osalesid leviala laiendamise hangetes, mille korraldasid riigi osalusega ettevõtted põhjenduses 101 kirjeldatud esimese stsenaariumi kohaselt, on kaudsed abisaajad. Riigi osalusega ettevõtted ei viinud leviala laiendamist läbi ise ja ei hoidnud selleks ette nähtud vahendeid endale, vaid edastasid need leviala laiendamiseks korraldatud hangete kaudu võrguoperaatoritele. Need hanked olid suunatud vaid maapealse võrgu käitajatele. Seega tuli satelliidioperaatorite kõrvalejätmine neile kasuks. Pealegi avaldati turul tegutsevate operaatorite vähesuse tõttu maapealse võrgu käitajatele vaid piiratud konkurentsisurvet. Nagu on märgitud eespool otseste abisaajate puhul, said nemadki kasutada uut infrastruktuuri ka teiste teenuste (WiMaxi, digitaalraadio, mobiilse televisiooni jne) pakkumiseks. Nende võrguoperaatorite saadud eelis on leviala laiendamise hanke järgselt saadud vahendite summa ([57]).

(110) Riistvaratarnijad.Erinevalt võrguoperaatoritest ei peeta riistvaratarnijaid kaudseteks abisaajateks, sest neile ei saanud osaks valikulist eelist. Nagu Itaalia digitaaldekoodrite puhul, ([58]) ei ole olnud võimalik vahet teha eri tüüpi digitaalinfrastruktuuri eri liiki tootjate vahel, sest tootjatel peaks olema võimalik toota igat liiki seadmeid. Hanked võitnud ettevõtjad ei erine nende ettevõtjate rühmast, kes oleksid hankemenetlustes osalenud, kui kava oleks olnud platvormioperaatorite jaoks tehnoloogiliselt neutraalne ([59]). Hispaanias pakuvad ettevõtted, kes komplekteerivad, paigaldavad ja tarnivad maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks vajalikku riistvara, tavaliselt ka teisi teenuseid. Selliste seadmete tootjad, nagu ka telekommunikatsioonioperaatorid, võivad pakkuda ka maapealseid või satelliitlahendusi või kombinatsiooni neist kahest ([60]).

(111) Kõnealuse meetmega ei püüta anda meetme eesmärgi või üldise struktuuri kaudu tootjatele eelist. On selge, et iga riiklik poliitika (isegi tehnoloogiliselt kõige neutraalsem), mis toetab digiteerimist, oleks soodne digitaalseadmete tootjatele. Seadmete tootjate puhul võib asjaolu, et meetme tulemusel suurenes nende müük, pidada mehhaaniliseks kõrvalmõjuks. Põhimõtteliselt mõjub üskkõik milline riigiabi positiivselt ka riigiabi saaja tarnijatele. Sellega ei anta ilmtingimata sellistele tarnijatele valikulist eelist. Riistvaratarnijad ei olnud abi sihtrühm ja seepärast ei saanud nad osa sihipärasest kaudsest mõjust. Kuna nad valiti läbipaistvate hankemenetluste käigus, mis olid avatud kõikidele seadmete tarnijatele, sealhulgas neile, kes on pärit mõnest teisest liikmesriigist, ei saa pealegi eeldada, et nad teenisid ebanormaalset kasumit.

([56]) Nagu on öeldud põhjenduses 21, valitseb Abertis maapealsel platvormil vabalt levitatavate telesignaalide edastamise turgu I piirkonnas ja oma tütarettevõtja Hipasati kaudu III piirkonnas. Maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamisega II piirkonda jääb üleriigiliste vabalt levitatavate telesignaalide edastamine Abertise kontrolli alla. Astra sisenemine II piirkonda võib tulevikus suurendada platvormide konkurentsi ka esimeses ja III piirkonnas. Sarnaselt leidub hulgaliselt uuringuid, millest selguvad hüved — teenuste hindade langemine ja kvaliteedi paranemine –, mis kaasnesid satelliitplatvormi sisenemisega Ameerika Ühendriikide televisiooniturule. Enne satelliittelevisiooni turuletulekut oli kaabellevi ettevõtetel olnud kohalikes geograafilistes piirkondades monopoolne seisund. Võrdle näiteks Chenghuan Sean Chu, The effect of satellite entry on cable television prices and product quality, RAND Journal of Economics Vol. 41, No 4, talv 2010, lk 730–764.

([57]) Nii oli täielikult Abertisele kuulunud Retevisioniga, kes võitis leviala laiendamiseks korraldatud mitteneutraalsed hanked Madridis ja Kataloonias kogusummas […] miljonit eurot.

([58]) C 52/05 — digitaaldekoodrid Itaalias (ELT C 118, 19.5.2006, lk 10ja ELT L 147, 8.6.2007, lk 1).

([59]) Üks näide hankeid võitnud ettevõtjatest on digitaalülekande seadmete valmistaja Tredess, kes kuulub Televes Gruppi, mis toodab ka digitaalseid satelliittelevisiooni vastuvõtjaid, antenne, paraboolantenne (võrdle: http://www.tredess.com ja http://www.televes.es.). Sarnased ettevõtted on ka Mier (http://www.mier.es), Elecnor (http://www.elecnor.es/es.negocios.infraestructuras/telecomunicaciones) Itelsis, BTESA, Axion, Retegal, Itelazpi, Telecom CLM.

([60]) Hangetes, mis korraldati leviala laiendamiseks II piirkonnas, nõuti sageli käivitusvalmis lahendusi, milleks tulnuks integreerida, paigaldada ja soetada mitmeid seadmeid (paraboolantenn, antenn, saatja, satelliitsignaali vastuvõtja). Enamikul juhtudel sisaldas pakutud lahendussatelliitsignaali vastuvõtjat, et vastu võtta digitaalne signaal, mida ringhäälinguorganisatsioonid satelliidi kaudu juba edastasid.

(112) Ringhäälinguorganisatsioonid.Hispaania on piisavalt tõestanud, et maapealse ringhäälingu organisatsioonid ei saanud leviala laiendamise tulemusel mingit eelist. Vastupidiselt I piirkonnale keeldusid ringhäälinguorganisatsioonid maksmast II piirkonnas toimunud digiteerimise eest, sest see ei toonud neile mingit lisatulu. Võttes arvesse seda, et II piirkonda laienemise järel täienes vaatajaskond vaid piiratud rahvastikurühma võrra, kes ei paista olevat reklaamijate sihtauditoorium, ei saanud ringhäälinguorganisatsioonid tegelikult tõsta märkimisväärselt oma reklaamitasusid. Seepärast ei ole maapealse ringhäälingu organisatsioonid uuritava meetme kaudsed abisaajad.

5.2.1.3. *Valikulisus*

(113) Eelis, sealhulgas jooksev abi, mis võrguoperaatoritele kõnealuse meetmega anti, on selektiivne, sest seda kohaldatakse vaid ringhäälingusektori suhtes. Selles sektoris puudutab see üksnes ettevõtjaid, kes tegutsevad maapealse platvormi turul. Õigusraamistikus on sätestatud seoses abikõlblikkusega tehnilised nõuded, millele suudab vastata ainult maapealne tehnoloogia. Peale selle said võrgu hooldamiseks ja käitamiseks jooksvat abi vaid maapealse platvormi turul tegutsevad ettevõtjad. Seega on võrguoperaatorid, kes käitavad teisi platvorme — näiteks satelliitlevi, kaabellevi ja IP-televisiooni platvorme — nende seast, kellel on võimalus meetme alusel abi saada, välja jäetud.

5.2.2. **Avaliku teenuse osutamine**

(114) Tulenevalt riigi halduskorraldusest ning pädevuste jaotumisest keskasutuste ja piirkondlike omavalituste vahel on Hispaania sõnul avalduse tegemine riigiabi puudumise kohta Altmarki kohtupraktika kohaselt piirkondade ülesanne. Oma parima ja ainsa näitena tõid Hispaania ametivõimud välja Baskimaa juhtumi. Ükski teine autonoomne piirkond ei esitanud põhjendusi toetamaks väidet, et maapealse võrgu käitamine on avalik teenus.

(115) Baskimaal pakub transpordi- ning raadio- ja televisiooniringhäälinguteenuseid Baskimaa omavalitsusettevõte Itelazpi S.A. Selleks käitab ettevõte umbes 200 ülekandejaama, millest enamik kuulub Baskimaa omavalitsusele. Leviala laiendamiseks anti Itelazpile ülesanne korraldada piirkondlikul tasandil kümme hankemenetlust, et soetada maapealse infrastruktuuri digitreerimiseks vajalikke seadmeid.

(116) Baskimaa väitel on liikmesriikidel üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratlemisel märkimisväärne vabadus. Komisjon võib seada selle määratluse kahtluse alla vaid ilmse vea esinemise korral. Avalike ringhäälinguteenuste puhul on see vabadus veelgi suurem ([61]). Sellele tuginedes on Baskimaa väitnud, et ringhäälinguvõrkude käitamist võib lugeda üldist majandushuvi pakkuvaks teenuseks. See ei toimuks eraldiseisvalt, vaid oleks pigem Hispaania õigusaktide eri sätetest ja kohtupraktikast ([62]) tulenev avalike ringhäälinguteenustega kaasnev nn oluline teenus.

(117) Baskimaa ametivõimude sõnul oli Itelazpile antud rahalised vahendid tegelikult hüvitis Altmarki kriteeriumidele vastavate üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest.

(118) Oma Altmarki otsuses ütles kohus, et avalike teenuste osutamise eest makstav hüvitis ei kujuta endast majanduslikku eelist ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, kui on täidetud kõik järgmised tingimused: 1) abi saaval ettevõtjal peab olema reaalselt avaliku teenuse osutamise ülesanne ning see ülesanne ja sellega seotud kohustused peavad olema täpselt määratletud; 2) parameetrid, mille põhjal hüvitis arvutatakse, peavad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud; 3) hüvitis ei tohi ületada avaliku teenuse osutamise ülesande täitmisel tehtud kulutusi; 4) selleks et kogukonna kulud oleksid võimalikult väikesed, peab ettevõtja, kel tuleb täita avaliku teenuse osutamise kohustusi, olema valitud kas riigihankemenetluse raames või peavad üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kulud olema kindlaks määratud keskmise, hästi korraldatud juhtimisega ettevõtja kulude põhjal.

([61]) Nagu on öeldud Amsterdami lepingule lisatud protokollis liikmesriikide avalik-õigusliku ringhäälingusüsteemi kohta.

([62]) Muu hulgas 18. detsembri 1987. aasta dekreetseadus 31/1987 telekommunikatsiooni reguleerimise kohta (Decreto Ley 31/1987, de 18 diciembre, de Ordenación de las Telecomunicaciones); 14. juuli 2002. aasta dekreetseadus 529/2002, millega reguleeritakse olulise teenuse pakkumist, mis on seotud toetusvõrgustiku tagamisega televisiooniteenuste edastamiseks streigi ajal (Decreto Ley 529/2002, de 14 de julio, por el que se garantiza la prestación del servicio esencial relativo a la red soporte de los servicios de difusión de televisión en situación de huelga); ülemkohtu (eelotsusetaotluse kohtu kolmanda osakonna) 23. juuli 2009. aasta otsuse (JUR 2009\381376) teine õiguslik alus ja 18. detsembri 2009. aasta otsuse (RJ 2010\2313) kolmas õiguslik alus: „On kahtlemata avalikkuse huvides tagada riiklike televisioonikanalite üldine kättesaadavus ning nende leviala laienemine riigi äärealadele ja eraldatud piirkondadesse (et valitseks võrdsus nende piirkondadega, kus sellised eripärad puuduvad), mis ei ole televisioonioperaatorite võetud kohustusega veel hõlmatud".

Esimene Altmarki tingimus: avaliku teenuse osutamise kohustuste selge määratlemine ja määramine

(119) Hispaania õigusaktides ei nimetata maapealse võrgu käitamist avaliku teenuse osutamiseks. 1998. aasta telekommunikatsiooniseaduses ([63]) on öeldud, et telekommunikatsiooniteenused, sealhulgas raadiot ja televisiooni toetavate võrkude käitamine, on üldist majandushuvi pakkuvad teenused, kuid mitte avalikud teenused, milleks on vaid piiratud arv telekommunikatsiooniteenuseid ([64]). Praegu kehtivas telekommunikatsiooniseaduses ([65]) kinnitatakse sama määratlust. Televisiooniülekannete edastamise teenuseid, st signaalide transportimist telekommunikatsioonivõrkude kaudu, loetakse telekommunikatsiooniteenusteks ja seega on tegemist üldist huvi pakkuvate teenustega, ent mitte avalike teenustega ([66]).

(120) Telekommunikatsiooniseaduse sätted on igal juhul tehnoloogiliselt neutraalsed. Seaduse artiklis 1 on määratletud telekommunikatsioon võrkude kasutamisena ning elektrooniliste sideteenuste ja nendega seotud vahendite pakkumisena. Telekommunikatsioon on signaalide edastamine ükskõik millise telekommunikatsioonivõrgu, mitte konkreetselt maapealse võrgu kaudu ([67]). Peale selle on seaduse artiklis 3 määratud seaduse üheks eesmärgiks toetada reguleerimisel võimalikult palju tehnoloogilist neutraalsust.

(121) Ehkki kehtivas seaduses, mida kohaldati ka ajal, mil toimus vahendite ülekandmine Itelazpile, on avalik-õiguslik ringhääling määratletud avaliku teenusena, ei ole komisjoni sõnul võimalik laiendada seda määratlust konkreetse toetava platvormi käitamisele. Pealegi, kui on olemas mitu edastamisplatvormi, ei saa ringhäälingusignaalide edastamisel pidada n-ö oluliseks üht konkreetset platvormi. Seepärast oleks tehtud ilmne viga, kui Hispaania õigusaktides oleks konkreetse platvormi kasutamine ringhäälingusignaalide edastamiseks kuulutatud avalikuks teenuseks.

(122) Seega on jõutud järeldusele, et Hispaania õigusaktide kohaselt ei kvalifitseeru maapealsete võrkude käitamine avalikuks teenuseks.

(123) Baskimaa ametivõimud väidavad, et selle üldist majandushuvi pakkuva teenuse määramine Itelazpile on sätestatud selgelt Baskimaa omavalitsuse, EUDELi (Baskimaa linnavolikogude liidu) ja kolme Baskimaa piirkondliku volikogu vahel sõlmitud konventsioonides.

(124) Nendes konventsioonides tunnistavad Baskimaa ametivõimud, et sellised väärtused nagu üldine juurdepääs teabele ja teabe mitmekesisus nõuavad vabalt levitatava teleringhäälingu tagamist kogu riigis, ning kohustuvad nende väärtuste eest hea seisma, laiendades riiklike multiplekside levipiirkonda ([68]). Üheski konventsioonide sättes ei ole aga tegelikult öeldud seda, et maapealsete võrkude käitamist peetakse avalikuks teenuseks. Seepärast leiab komisjon, et konventsioonide sõnastusest ei piisa, et sätestada selgelt avaliku teenuse osutamise ülesande ulatus, ning et selle põhjal ei ole võimalik väita, et edastamine maapealse võrgu kaudu on avalik teenus.

(125) Seega ei ole tõestatud, et esimene Altmarki tingimus on täidetud.

(126) Altmarki kohtuotsuses sätestatud kriteeriumid on kumuleeruvad, st nad kõik peavad olema täidetud, et meedet ei loetaks riigiabiks. Kuna esimene kriteerium on täitmata, ei kvalifitseeru Baskimaa omavalitsuse Itelazpile antud rahalised vahendid hüvitiseks üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest.

([63]) Ley 11/1998, de 24 de abril, General de Telecomunicaciones.
([64]) Nende hulka kuuluvad riigi- ja kodanikukaitsega seotud teenused ning telefonivõrgu käitamine.
([65]) Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones.
([66]) Seaduse artikli 2 lõikes 1 on sätestatud järgmist: „Telekommunikatsiooniteenused on üldist huvi pakkuvad teenused, mida osutatakse kooskõlas vaba konkurentsi eeskirjadega."
([67]) Seaduse 32/2003 II lisa sisaldab telekommunikatsiooni ja elektroonilise sidevõrgu täpseid tehnoloogiliselt neutraalseid määratlusi. „„Telekommunikatsioon" — igasuguste märkide, signaalide, tekstide, kujundite ja helide või teabe mis tahes edastamine, väljasaatmine või vastuvõtmine traadi või raadio teel, optiliselt või muude elektromagnetiliste süsteemide abil. „Elektrooniline sidevõrk" — ülekandesüsteemid ja vajaduse korral lülitus- ja marsruutimisseadmeid ning muud vahendid, mis võimaldavad edastada signaale traadi või raadio teel, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil, kasutades sealhulgas satelliitvõrke, paik- (ahel- ja pakettkommuteeritud, k.a internet) ja liikuva maaside võrke, elektrikaabelsüsteeme, kui neid kasutatakse signaalide edastamiseks, raadio- ja teleringhäälinguvõrke ning kaabeltelevisioonivõrke, olenemata sellest, millist teavet nende kaudu edastatakse."
([68]) Konventsioonide põhjendused 6 ja 7 ning artikkel 5.

Neljas Altmarki tingimus: võimalikult väikesed kulud kogukonnale

(127) Kui hanget ei korraldata, peab vajamineva hüvitise tase olema vastavalt neljandale Altmarki tingimusele kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida oleks nende kohustuste täitmiseks kandnud keskmise suurusega hästi korraldatud juhtimisega ettevõtja, kellel on asjassepuutuvate avaliku teenuse osutamise nõuete täitmiseks vajalikud transpordivahendid. Selleks tuleks arvesse võtta kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.

(128) Kuna hanget ei korraldatud, on Baskimaa ametiasutuste väitel kriteerium täidetud seetõttu, et Itelazpi on ise hästi korraldatud juhtimisega ja nõutud tegevuste sooritamiseks sobivalt varustatud ettevõte. Baskimaa ametiasutused jõuavad kulude võrdluse põhjal järeldusele, et satelliitlevi oleks olnud kallim kui Itelazpi maapealse võrgu ajakohastamine ([69]). Neljanda Altmarki kriteeriumi täitmiseks ei piisa aga võrdlusest satelliittehnoloogiaga, et tõestada Itelazpi tõhusust. Võis olla ka teisi maapealseid operaatoreid, kes oleksid pakkunud seda teenust madalama hinnaga.

Eeltoodut arvesse võttes on jõutud järeldusele, et ka Baskimaa puhul ei ole täidetud neljas Altmarki tingimus. Kuna need tingimused on kumuleeruvad, ei saa väita, et Baskimaa ametivõimude poolne Itelazpi rahastamine ei kujuta endast riigiabi, sest rahastamine vastab tingimustele, mille põhjal saab seda pidada üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest antud hüvitiseks.

5.2.2.1. *Konkurentsi moonutamine*

(129) Hispaania ja Abertise väitel on maapealne digitaaltehnoloogia ja satelliittehnoloogia kaks erinevat turgu. Maapealne digitaaltehnoloogia on peamine platvorm vabalt levitatava maapealse televisiooni puhul, kus operaatorite arvu riigi turul määrab kindlaks Hispaania valitsuste antavate litsentside arv. Vabalt levitatavate maapealse televisiooni kanalite rahalised vahendid tulevad reklaamist. Mis puudutab satelliittelevisiooni, siis suur hulk kanalitest on kättesaadav Hispaania ainukese tasulise televisiooni platvormi kaudu, mille võrguoperaator on Astra. Neid kanaleid rahastatakse abonenttasudest, mida makstakse tavaliselt kanalite paketi eest. Hispaania ametivõimud juhivad tähelepanu ka sellele, et Hispaanias on satelliitlevi kulud ringhäälinguorganisatsioonide jaoks maapealse ringhäälingu kuludest märksa suuremad ja seepärast ei ole vabalt levitatava ringhäälingu organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud ja kohalikud ringhäälinguorganisatsioonid, huvitatud üleminekust sellele platvormile.

(130) Mitmel põhjusel on jõutud järeldusele, et maapealne platvorm ja satelliitplatvorm kuuluvad samale turule.

(131) Esiteks osales Astra 2008. aastal hankemenetluses, mis korraldati digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks Kantaabrias, ja võitis selle. 2008. aastal kohtus Astra mitmel korral autonoomsete piirkondade esindajatega, et esitada oma pakkumine edastada digitaaltelevisiooni kanaleid, mida oli siiamaani edastatud maapealse platvormi kaudu. Ehkki ametivõimud lepingu Kantaabriaga hiljem lõpetasid, viitab satelliidioperaatori huvi pakkuda teenuseid konkurentsis maapealse platvormiga sellele, et satelliidioperaatoritel on võimalik osutada sarnaseid teenuseid.

(132) Teiseks pakub satelliidioperaator Hispasat (Abertise tütarettevõtja) teenuseid mõnes II piirkonna osas ([70]) ja III piirkonnas kasutatakse ainult satelliitplatvormi. Selleks et hõlmata tasuta levitatavate telekanalitega riigi äärealad, kasutavad satelliitteenuseid ka teised liikmesriigid ([71]).

(133) Kolmandaks edastatakse mitmeid maapealse platvormi kaudu levitatavaid avalik-õiguslikke kanaleid ja erakanaleid ka satelliitplatvormide vahendusel, mida teeb ka Astra ise ([72]).

(134) Neljandaks, mõned piirkondlikud kanalid on või olid hiljuti kättesaadavad satelliitplatvormi kaudu. See on vastuolus väitega, et piirkondlikud ringhäälinguorganisatsioonid ei ole huvitatud satelliitplatvormist.

([69]) Seda uuringut ei ole komisjonile kättesaadavaks tehtud.
([70]) Hispasat pakub neid teenuseid, et toetada II piirkonnas maapealse digitaaltelevisiooni võrku.
([71]) Nt Prantsusmaa.
([72]) Nt Antena 3, la Cuatro, Telecinco, La Sexta, La Siete, Teledeporte, TVE, La2, Canal 24 horas.

(135) Viiendaks juhib komisjon tähelepanu Astra väitele satelliitplatvormi suutlikkuse kohta pakkuda 1 380 kanalit ja neid geograafiliselt piiritleda. Astra sõnul ei ole satelliitlevil sellise kanalite arvu edastamisel mingeid piiranguid. Pealegi tundub 1 380 piirkondlikku kanalit liialdusena. Tegemist on kogu Hispaanias üleriigiliste, piirkondlike ja kohalike kanalite jaoks olemas olevate sageduste maksimumarvuga, kuid väljastatud litsentside arv oli tegelikult märksa väiksem (vt joonealune märkus 13). Lisaks ei edasta mitte kõik litsentsi saanud ringhäälinguorganisatsioonid tegelikult saateid neile määratud sagedustel.

(136) Kuuendaks on mõned ringhäälinguorganisatsioonid nimetanud, et nad eelistavad maapealset edastamist, sest on omandanud õiguse edastada saateid vaid maapealse platvormi kaudu. See ei tähenda aga seda, et maapealse edastuse ja satelliitedastuse jaoks oleksid erinevad turud. Nii nagu nemad on omandanud saadete edastamise õigused maapealse platvormi puhul, saavad ringhäälinguorganisatsioonid vajaduse korral omandada need õigused ka satelliitplatvormi puhul. Pealegi, kui riigihanke tulemusel tehakse otsus satelliitplatvormi kasuks, nagu III piirkonnas, võib kehtestada ringhäälinguorganisatsioonidele edastamiskohustuse.

(137) Ja veel — 2010. aasta mai andmete ([73]) kohaselt hõlmab maapealse digitaaltelevisiooni leviala Hispaanias 98,85 % elanikkonnast, samas kui vaid 93,5 % leibkondadest vaatab televiisorit maapealse platvormi vahendusel. Seega on 5 % leibkondadest juurdepääs maapealsele digitaaltelevisioonile, kuid nad on otsustanud seda mitte kasutada, sest enamik neist vaatab satelliidi vahendusel tasulist televisiooni.

(138) Kuna satelliitringhäälingu platvorm ja maapealse ringhäälingu platvorm konkureerivad teineteisega, võib kokkuvõttes öelda, et meetmega, mis käsitleb maapealse digitaaltehnoloogia kasutuselevõttu, käitamist ja hooldamist II piirkonnas, moonutatakse nende kahe platvormi vahelist konkurentsi. Tuleb märkida, et kõnealuse meetme tõttu on ebasoodsamas olukorras ka teised platvormid, eeskätt IP-televisioon. Ehkki lairibaühendus ei ole veel jõudnud kogu II piirkonda, on väga tõenäoline, et tulevikus laieneb selle leviala märkimisväärselt.

5.2.2.2. *Mõju kaubandusele*

(139) Meede mõjutab liidusisest kaubandust. Euroopa kohtute kohtupraktika kohaselt *„mõjutab riigi rahaline abi või riigi vahenditest antud rahaline abi ühendusesisest kaubandust, kui see tugevdab ühendusesiseses kaubanduses ühe ettevõtja positsiooni konkureerivate ettevõtjate suhtes”* ([74]).

(140) Võrguoperaatorid tegutsevad sektoris, kus toimub liikmesriikidevaheline kaubandus. Abertis, nagu ka kaebuse esitaja Astra, on osa rahvusvahelisest kontsernist. Seepärast mõjutab meede, mis käsitleb maapealse digitaaltehnoloogia kasutuselevõttu, käitamist ja hooldamist II piirkonnas, liikmesriikidevahelist kaubandust.

5.2.3. **Järeldused abi olemasolu kohta**

(141) Komisjon leiab eelpool esitatud argumente arvesse võttes, et meede vastab ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele. Seepärast tuleb meedet käsitada riigiabina ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

5.3. MEETME SISETURUGA KOKKUSOBIVUSE HINDAMINE

5.3.1. **Üldised kaalutlused**

(142) Komisjon toetab aktiivselt üleminekut analoogringhäälingult digitaalringhäälingule. Digitaalsüsteemi kasutuselevõtu eelised toodi esile tegevuskavas „e-Euroopa 2005” ja kahes teatises, milles käsitletakse üleminekut digitaaltelevisioonile ([75]). Komisjon möönab ka seda, et üleminek digitaalringhäälingule võib viibida, kui jätta see täielikult turujõudude hooleks.

([73]) Televisiooninituru analüüs, mille Hispaania esitas pärast teavitamist järgmisest meetmest: digitaalse dividendi vabastamisel tekkiva kahju hüvitamine Hispaanias, SA.32619 (2011/N).

([74]) Otsus kohtuasjas T-55/99: Confederación Española de Transporte de Mercancias (CETM) vs.Euroopa Komisjon (EKL 2000, lk II-3207).

([75]) e-Euroopa 2005: infoühiskond kõigile, KOM(2002) 263 (lõplik); komisjoni teatis analoogringhäälingult digitaalringhäälingule üleminekuu kohta (üleminek digitaalsüsteemile ja analoogsüsteemi väljalülitamine), KOM(2003) 541 (lõplik), ja komisjoni teatis analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kiirendamise kohta(KOM(2005) 204 (lõplik).

(143) Liikmesriigid võivad kasutada riigiabi teatava konkreetse turutõrke kõrvaldamiseks või sotsiaalse või piirkondliku ühtekuuluvuse tagamiseks ([76]). Igal konkreetsel juhul tuleb siiski näidata, et abi on probleemiga tegelemiseks sobiv vahend, et see piirdub hädavajalikuga ega moonuta tarbetult konkurentsi. Samal ajal nähakse digitaalringhäälingule ülemineku teatises ette, et teatavates digiteerimise valdkondades on riigi sekkumine kahel tingimusel põhjendatud: esiteks, kui kaalul on üldised huvid, ja teiseks turutõrke korral, kui turujõududest üksi ei piisa üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks. Teatises on öeldud ka seda, et riigi sekkumine peab põhinema igal juhul usaldusväärsel turuanalüüsil.

(144) Digitaalringhäälingule ülemineku teatises kirjeldatakse sellist üleminekut kui asjaomasele majandusharule esitatavat suurt väljakutset, millega peaks toime tulema turg. Põhimõtteliselt peaks iga võrk osalema konkurentsis oma jõul. Selle põhimõtte järgimiseks peaks igasugune riigi sekkumine olema tehnoloogiliselt neutraalne. Erandeid sellest põhimõttest saab teha ainult siis, kui sekkumise eesmärk on kõrvaldada konkreetne turutõrge või tasakaalunihe ning meede on nende probleemide lahendamiseks asjakohane, vajalik ja proportsionaalne.

(145) Kui jätta selle ülesande lahendamine turu hooleks, on oht, et kõik elanikkonna rühmad ei saa oma ebasoodsama sotsiaalse olukorra tõttu digitaaltelevisiooni eeliseid kasutada. Seoses selle sotsiaalse ühtekuuluvuse probleemiga võiksid liikmesriigid tagada, et pärast analoogtelevisiooni väljalülitamist on digitaaltelevisioon kättesaadav kõikidele kodanikele. Kuna üleminek digitaalringhäälingule põhjustab tarbijatele kulusid ja nõuab harjumuste muutmist, võiksid liikmesriigid aidata eelkõige selliseid ebasoodsamas olukorras olevaid ühiskonnarühmi nagu eakad, väikese sissetulekuga leibkonnad või ääremaade elanikud.

(146) Komisjon on kohaldanud mitmes digitaalringhäälingule ülemineku teatistele tuginevas riigiabi otsuses kõnealuses valdkonnas riigiabi eeskirju ([77]). Liikmesriikidel on mitmeid võimalusi eraldada digitaalringhäälingule ülemineku jaoks avaliku sektori vahendeid tagamaks, et kõikidel geograafilistel aladel oleks jätkuvalt võimalik telesignaale asjakohaselt vastu võtta. See hõlmab edastusvõrgu rajamise rahastamist piirkondades, kus vastasel korral oleks telesignaali vastuvõtt puudulik ([78]). Selliseid vahendeid võib anda üksnes juhul, kui need ei moonuta ebavajalikul määral tehnoloogiate või ettevõtjate vahelist konkurentsi ja piirduvad vaid hädavajalikuga.

5.3.2. **Kavandatud meetme siseturuga kokkusobivuse hindamise õiguslikud alused**

(147) Hispaania ametivõimud viitasid ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile c ja artikli 106 lõikele 2, et meedet põhjendada, juhul kui seda peetakse ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt riigiabiks. Komisjon hindab nimetatud sätete taustal alljärgnevalt meetme kokkusobivust siseturuga, võttes arvesse eeltoodud üldisi kaalutlusi.

5.3.3. **ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt c**

(148) Selleks et hinnata abi kokkusobivust siseturuga vastavalt artikli 107 lõike 3 punktile c, võrdleb komisjon abi positiivset ja negatiivset mõju. Tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamisel hindab komisjon järgmist.

(1) Kas abimeetme eesmärk on täpselt määratletud ühist huvi pakkuv eesmärk?

(2) Kas abi on üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks hästi kavandatud, st kas sellega püütakse kõrvaldada turutõrget või saavutada mõnda muud sihti? Eelkõige:

a) kas abimeede on asjakohane vahend, st kas on muid, sobivamaid vahendeid;

([76]) Vt Riigiabi tegevuskava — Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabireformi kava 2005–2009, KOM(2005) 107 (lõplik).

([77]) Vt muu hulgas N622/03 — Digiteerimisfond — Austria (ELT C 228, 17.9.2005, lk 12); C25/04 — Maapealse digitaaltelevisiooni (DVB-T) kasutuselevõtt Berliin-Brandenburgis — Saksamaa (ELT L 200, 22.7.2006, lk 14); C24/04 — Maapealne digitaaltelevisioon Rootsis (ELT L 112,30.4.2007, lk 77); C52/05 — Digitaaldekoodrid Itaalias (ELT L 147, 8.6.2007, lk 1); N270/06 — Avatud rakendusliidestega digitaaldekoodrite ostmiseks antavad toetused — Itaalia (ELT C 80, 13.4.2007, lk 3); N107/07 — Toetused IdTV jaoks — Itaalia (ELT C 246, 20.10.2007, lk 2); C34/06 — Maapealse digitaaltelevisiooni (DVB-T) kasutuselevõtt Nordrhein-Westfalenis (ELT L 236, 3.9.2008, lk 10); SA.28685 — Captación de Televisión Digital en Cantabria — Hispaania (ELT C 119, 24.4.2012, lk 1).

([78]) Vt komisjoni otsuse C25/04 (Maapealse digitaaltelevisiooni (DVB-T) kasutuselevõtt Berliin-Brandenburgis — Saksamaa) punkti 132 (ELT L 200, 22.7.2006, lk 14).

b) kas meetmel on ergutav mõju, st kas abi muudab ettevõtjate käitumist;

c) kas abimeede on proportsionaalne, st kas väiksema abiga saavutataks sama käitumuslik muutus?

(3) Kas konkurentsimoonutused ja mõju kaubandusele on piiratud, nii et abi kogumõju oleks positiivne?

5.3.3.1. *Ühist huvi pakkuv eesmärk*

(149) Abikava eesmärk on kiirendada Hispaanias üleminekut digitaalringhäälingule ja tagada teatud äärelade ja maapiirkondade elanikele telesignaalide vastuvõtmise järjepidevus. Seega on meetme eesmärk võimaldada neis piirkondades elavatel inimestel vaadata televiisorit. Juurdepääs meediale, sealhulgas teleülekannetele, on kodanike jaoks oluline, et nad saaksid kasutada oma põhiseaduslikku õigust pääseda ligi teabele. Komisjon on tunnistanud digitaaledastuse tähtsust ja tugevaid külgi tegevuskavas e-Euroopa 2005 ([79]) ja oma kahes teatises, milles käsitletakse üleminekut analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ([80]). Oma teatises „i2010 — kasvu ja tööhõivet edendav Euroopa infoühiskond" ([81]) on komisjon juhtinud tähelepanu sellele, et 2012. aastaks kavandatud maapealse analoogtelevisiooni väljalülitamine parandab Euroopas juurdepääsu spektrile. Kuna digitaalringhääling kasutab spektrit tõhusamalt, vabanevad spektrialad teistele kasutajatele, näiteks uutele ringhäälingu- ja mobiiltelefoniteenustele, mis omakorda ergutavad innovatsiooni ja majanduskasvu elektrooniliste sideteenuste ja televisioonitööstuses.

(150) Seepärast on jõutud järeldusele, et meede on suunatud täpselt määratletud üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele.

5.3.3.2. *Täpselt määratletud abi*

Turutõrge

(151) Nagu märkisid Hispaania ametivõimud, on üldiselt tunnistatud ohtu, et kõik rahvastikurühmad ei saa digitaaltelevisiooni eeliseid kasutada (sotsiaalse ja piirkondliku ühtekuuluvuse probleem). Turutõrge võib esineda olukorras, kus turuosalised ei võta piisavalt arvesse digitaalringhäälingule ülemineku positiivset mõju ühiskonnale tervikuna, sest neil puuduvad selleks majanduslikud stiimulid (positiivne välismõju). Peale selle võiksid liikmesriigid seoses sotsiaalse ühtekuuluvusega tagada, et pärast analoogtelevisiooni väljalülitamist on digitaaltelevisioon kättesaadav kõikidele kodanikele, ning kaaluda seepärast ka meetmeid selle tagamiseks, et kõikidel geograafilistel aladel oleks jätkuvalt võimalik telesignaale asjakohaselt vastu võtta.

(152) Komisjon tunnistas oma menetluse algatamise otsuses, et turutõrge on ka see, et ringhäälinguorganisatsioonid ei ole valmis kandma lisakulusid, mis tekivad leviala laiendamisel aladele, mis jäävad väljapoole nende seadusest tulenevaid kohustusi. Peale selle ei ole ei satelliitplatvormid ega eramajapidamised teinud investeeringuid, selleks et digitaaltelevisiooni kanaleid saaks satelliidi kaudu vastu võtta kõik II piirkonna elanikud. Seepärast tunnistab komisjon, et inimesed, kelle alaline elukoht on mõnes maapiirkonnas, võivad jääda tasuta levitatavate digitaaltelevisiooni signaalide vastuvõtmisest täiesti kõrvale, kui digitaaltelevisiooni leviala eest hea seismine jäetakse täielikult turujõudude hooleks, ning et riigi sekkumisest võib inimestele antava rahalise toetuse näol kasu olla.

Meetme tehnoloogiline neutraalsus, asjakohasus ja proportsionaalsus

(153) Tehnoloogiline neutraalsus on sõnastatud selgelt mitmes komisjoni otsuses, mis on tehtud digitaalringhäälingule üleminekuga seotud juhtumite puhul ([82]). Seda on kinnitanud Üldkohus ja Euroopa Kohus ([83]).

([79]) e-Euroopa 2005: infoühiskond kõigile, KOM(2002) 263 (lõplik).
([80]) Komisjoni teatis analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta (üleminek digitaalsüsteemile ja analoogsüsteemi väljalülitamine), KOM(2003) 541 (lõplik), ning komisjoni teatis analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kiirendamise kohta, KOM(2005) 204 (lõplik).
([81]) KOM(2005) 229 (lõplik), 1. juuni 2005.
([82]) Vt joonealune märkus 77.
([83]) 6. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-8/06: FAB Fernsehen aus Berlin GmbH vs. komisjon (EKL 2009, lk II-00196); 15. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-544/09P: Saksamaa vs.komisjon (seni veel avaldamata); 15. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas T-177/07: Mediaset SpA vs. komisjon (EKL 2010, lk II-02341) ning 28. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-403/10P: Mediaset SpA vs. komisjon.

(154) Tehnoloogia valik tuleks üldjuhul paika panna tehnoloogiliselt neutraalse hankemenetluse käigus, nagu tehti teistes liikmesriikides ([84]). Sellise hanke puudumise korral võib konkreetse tehnoloogia valimise heaks kiita, kui seda valikut on põhjendatud eelnevalt korraldatud uuringu järeldustega, mis tõestavad, et pidades silmas kvaliteeti ja kulu, oli võimalik välja valida vaid üks tehnoloogiline lahendus ([85]). Tõestamiskohustus lasub liikmesriikidel, kes peavad näitama, et selline uuring on piisavalt usaldusväärne ja et see viidi läbi võimalikult sõltumatul moel ([86]).

(155) Nagu on märgitud jaotises 2.2, ei ole valdav enamik hangetest olnud tehnoloogiliselt neutraalsed, sest neis viidatakse kas hankemenetluse eseme määratluses selgelt või tehniliste nõuete kirjelduses kaudselt maapealsele tehnoloogiale ja maapealsele digitaaltelevisioonile. Neid nõudeid olid võimelised täitma üksnes maapealse digitaaltelevisiooni operaatorid (ja tegelikult vaid sellised operaatorid nendes hangetes osalesidki). Hispaania väidab, et hankes esinenud viited maapealsele digitaaltelevisioonile või nõuded, mis osutasid maapealse digitaaltelevisiooni seametele ja ülekandejaamadele, ei tähendanud seda, et selliste jaamade kasutamine oli pakkujatele kohustuslik. Neid viiteid ei ole mõistlik tõlgendada Hispaania osutatud viisil. Ent isegi, kui see tõlgendus oleks õige, eiratakse sellise formaalse argumendiga tegelikku kaubanduslikku olukorda. Hangetes osalemine on ressursimahukas ja seepärast kulukas igale pakkujale. II piirkonna meetme jagamine mitmeks sajaks eraldi hankeks on kulusid mitmekordistanud, mis on märkimisväärne takistus igale pakkujale, kes soovib hõlmata kogu II piirkonda. Seepärast anti maapealset digitaaltehnoloogiat soosivate keskvalitsuse meetmetega, mis on lahti seletatud põhjendustes 88 ja 89, hangetes esinenud konkreetsete viidetega maapealsele digitaaltelevisioonile ja vajadusega osaleda sadades erinevates hankemenetlustes teistele platvormioperaatoritele jõuliselt märku sellest, et sellistes hangetes osalemine ei ole kaubanduslikult õigustatud. Seetõttu on jõutud järeldusele, et need viited muutsid teiste platvormide operaatorite konkureerimise enamikul juhtudel võimatuks ([87]).

(156) Hispaania ametivõimude esitatud eelnevalt läbiviidud uuringus, mida käsitletakse põhjenduses 52, ei tõestata piisavalt maapealse platvormi paremust satelliitplatvormi ees. Vastupidi, uuringus tehakse järeldus, et konkreetse tehnoloogilise lahenduse valikut leviala laiendamiseks tuleb analüüsida iga piirkonna puhul eraldi, võttes arvesse iga piirkonna topograafilisi ja demograafilisi eripärasid. See järeldus toetab vajadust korraldada tehnoloogiliselt neutraalne hange, et määrata kindlaks, milline platvorm on kõige sobivam.

(157) Mõned autonoomsed piirkonnad esitasid uurimise käigus piirkonnasisesed arvutused, kus võrreldi mõlema tehnoloogia kulusid leviala laiendamisel. Peale selle, et kindel ei ole nende arvutuste tegemise aeg, ei olnud ükski neist piisavalt üksikasjalik ja usaldusväärne, et õigustada leviala laiendamiseks maapealse tehnoloogia valimist. Pealegi ei olnud ühtki neist teinud sõltumatu ekspert.

(158) Abertise esitatud kahe kulu-uuringu kohta tuleb öelda, et need tehti 2010. aastal, hulk aega pärast uuritud meetmete jõustamist. Olenemata sellest, kas neid uuringuid võib lugeda sõltumatuteks ja piisavalt usaldusväärseteks, tähendab asjaolu, et need tehti pärast vaidlusaluste meetmete võtmist, seda, et nendele uuringutele ei saa viidata toetamaks väidet, et Hispaania valitsus ei suutnud korraldada tehnoloogiliselt neutraalset hankemenetlust. Lisaks on nende uuringute tulemused vastuolus Astra esitatud kuluprognoosidega, kus on näidatud, et satelliittehnoloogia on kulutasuvam.

(159) Uuritud meedet ei saa pidada asjakohaseks.

(160) Tõsiasi, et mõned II piirkonna kodumajapidamised võtavad tasuta levitatavaid kanaleid vastu satelliidi vahendusel, ([88]) tõestab, et maapealne tehnoloogia ei ole alati kõige tõhusam ja asjakohasem platvorm. Täheldatud on ka seda, et satelliitlahendust on kasutatud mõnes teiseski liikmesriigis ([89]).

([84]) Vt joonealune märkus 12.

([85]) Sellise uuringuga põhjendati konkreetse tehnoloogia valimist ühe lairibaühendusega seotud juhtumi puhul. Vt komisjoni otsus N222/06 — Abi Sardiinia digitaalse lõhe ületamiseks (ELT C 68, 24.3.2007, lk 6).

([86]) Ühendkuningriik valis kohalike televisiooniülekannete edastamiseks maapealse digitaaltehnoloogia uuringu alusel, mille viis eelnevalt läbi riigi reguleeriv asutus OFCOM, olles eelnevalt konsulteerinud turuosalistega. Seda arvesse võttes ei nõudnud komisjon tehnoloogiliselt neutraalse hanke korraldamist. SA.33980 (2012/N) — Ühendkuningriigi kohalik televisioon, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244689/244689_1425664_116_2.pdf.

([87]) Ehkki kolm konsortsiumi (Castilla-La Mancha Telecom, Telefónica ja Astra) tegid Kantaabria esialgses tehnoloogiliselt neutraalses hankemenetluses oma pakkumise, mis tugines satelliitlahendusele, ei osalenud järgmistes hangetes neist kolmest ükski — ega ka ükski teine muu kui maapealse digitaaltelevisiooni platvormi operaator.

([88]) Abertise ja Hispaania valitsuse ühisomandisse kuuluv Hispasat pakub teenuseid II piirkonna teatud autonoomsetes piirkondades. Näiteks Kanaari saartel edastatakse 16 külla, mis asuvad teises piirkonnas, vabalt levitatavat televisiooni satelliidi vahendusel. Castilla-Leónis jõuab televisioon sel moel umbes 9 000 inimeseni. Kuna Abertis omab kontrolli satelliitvastuvõtjate üle kõikides maapealsetes rajatises ega luba teistel satelliidioperaatoritel selliste vastuvõtjatega ühendust luua, saab maapealsetele telemastidele pakkuda sellist maapealse digitaaltelevisiooni edastamise teenust vaid Hispasat.

([89]) Nt Prantsusmaal, Ühendkuningriigis, Itaalias, Slovakkias.

(161) Peale selle annab tõsiasi, et Astra osales tehnoloogiliselt neutraalses hankemenetluses, mis korraldati digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks Kantaabrias, ja võitis selle, alust eeldada, et seda teenust võib pakkuda ka satelliitplatvormi kaudu ([90]).

(162) Meetme asjakohasust alles kaalutakse. Kuna 800 MHz sagedusribal toimunud üleminek analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile jõudis Hispaanias 3. aprillil 2010 lõpule, otsustati 2011. aastal panna 800 MHz sagedusriba oksjonile. Selle tulemusel tuleb saated suunata hiljemalt 1. jaanuariks 2014 ümber teistele kanalitele, mis levivad väiksematel sagedustel kui 790 MHz. Kuna sellega kaasnevad lisakulud, teatas Hispaania 5. novembril 2011 kahest kodumajapidamistele ja ringhäälinguorganisatsioonidele suunatud lisameetmest, mille eelarve on I piirkonnas 600—800 miljonit eurot (II piirkonnas rakendatavatest meetmetest ei ole veel teada antud) ([91]). Selliseid kulusid ei oleks tekkinud, kui oleks valitud mõni muu platvorm (IP-, kaabel- või satelliittelevisioon).

(163) Lisaks on juhitud tähelepanu sellele, et LTE (4G) tehnoloogia sagedused segavad maapealse digitaaltelevisiooni signaalidele vahele, mistõttu kodumajapidamisse tuleb soetada kallid filtrid, et kaitsta oma maapealse digitaaltelevisiooni signaali LTE lainete eest ([92]). Ei ole võimalik välistada, et sarnane vahelesegamine on üldisem probleem, mis ohustab tulevikus maapealse edastuse asjakohasust, eriti järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkude suurema ja ulatuslikuma rajamise taustal.

(164) Hispaania esitas veel kaks väidet toetamaks seisukohta, et satelliitedastus oleks maapealsest digitaaltelevisioonist kallim. Esiteks on ringhäälinguorganisatsioonidel teatud tarnijatega sõlmitud lepingutes territoriaalsed piirangud. Sellise tingimusliku juurdepääsu tagamine oleks satelliittehnoloogia puhul kallim. Teiseks ei ole satelliittehnoloogial vahendeid, et edastada suurt arvu piirkondlikke kanaleid. Neid väiteid ei ole põhjendatud ning need on vastuolus tõsiasjaga, et Astra Kantaabria leping sisaldas igati korralikku tingimusliku juurdepääsu süsteemi. Pealegi oleks Astra kuluarvutuste põhjal satelliittehnoloogia odavam isegi siis, kui iga Hispaania piirkonnaga tuleks sõlmida eraldi leping. Piirkondlike ülekannete kohta väidab Astra, et Hispaania valitsuse nimetatud kanalitearv 1 380 on suur liialdus ([93]). Astra arvutuste kohaselt oleks satelliitlahendus taas odavam isegi siis, kui hõlmata piirkondlikud ja kohalikud kanalid.

(165) Leidub tõendeid ka selle kohta, et piirkondlikud omavalitsused olid teadlikud, et maapealse platvormi laiendamisele oli olemas tehnoloogiline alternatiiv. Uurimise käigus selgus, et protsessi alguses kohtusid mõne piirkonna esindajad Astra esindajatega. Nendel kohtumistel esitas Astra neile satelliitlahendust käsitleva ettepaneku, mida piirkondlikud omavalitsused aga põhjalikumalt ei uurinud.

(166) Mis puudutab proportsionaalsust, siis kavandades sekkumist II piirkonnas, oleks olnud asjakohane, kui keskvalitsus oleks esmalt läbi viinud kulude võrdlemise (või hanke) riigi tasandil. Kuna peamised satelliitvõrguga seotud kulud tulenevad selle satelliidivõimsusest, pööratakse platvormi käitamisel suurt tähelepanu mastaabisäästule ([94]). Astra läbirääkimistest piirkondlike omavalitsustega on näha, et Astra pakkus märkimisväärset hinnaalandust, kui leping oleks sõlmitud mitme piirkonnaga korraga. Kui oleks korraldatud riigihange, oleks seepärast olnud oodata täiendavat hinnaalandust. Selle asemel pandi tehnoloogia, mille puhul on tähtis mastaabisääst, ainuüksi detsentraliseeritud ja ühtlustamata meetmetega, mida võeti teinekord isegi kohaliku omavalitsuse tasemel, oluliselt ebasoodsamasse olukorda. Selle tulemusel kasvas riigiabi kogusumma, mis oli vajalik II piirkonna kodumajapidamistele digitaaltelevisiooni teenuste pakkumiseks. Ehkki riigi halduskorraldus on Hispaania enda otsustada, oleks Hispaania valitsus võinud keskvalitsuse rahaliste vahendite eraldamisel — selle asemel, et suruda peale maapealse digitaaltehnoloogia kasutamist — vähemalt julgustada autonoomseid piirkondi võtma oma hangetes arvesse konkreetsete platvormide puhul võimalikku kulude kokkuhoidu.

(167) Kokkuvõttes leiab komisjon, et uuritud meetme puhul ei peetud kinni tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttest. Nagu eelpool selgitatud, ei ole meede proportsionaalne ega asjakohane vahend, et tagada tasuta levitatavate kanalite jõudmine II piirkonna elanikeni.

Võrkude käitamine ja hooldamine

(168) Mis puudutab subsideeritud võrkude käitamiseks ja hooldamiseks jooksvalt antavad rahalisi vahendeid, siis neid ei saa pidada tehnoloogiliselt neutraalseks, sest need täiendavad võrgu kasutuselevõtuks antud abi. Need vahendid on ette nähtud nende ülekandejaamade korrashoiuks, mis edastavad signaali maapealsete platvormide kaudu. Seepärast ei ole selline abi siseturuga kokkusobiv.

([90]) Nagu on täiendavalt rõhutatud riigi kohtu otsuses. Vt joonealune märkus leheküljel 7.
([91]) Vt joonealune märkus 13.
([92]) http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/second-coexistence-consultation/.
([93]) Astra hinnangute kohaselt on praegu edastatavate kohalike kanalite koguarv vaid 415.
([94]) Satelliitsignaali on võimalik edastada kogu Hispaania territooriumile. Maapealse platvormi puhul nõuab geograafiline laienemine siiski täiendavate repiiterite ja/või releemastide paigaldamist.

(169) Abist, mida antakse tulevikus käitamise ja hooldamise jaoks, tuleb teavitada ning selle puhul tuleb järgida tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet.

5.3.3.3. *Tarbetute moonutuste vältimine*

(170) Ehkki riigi sekkumist võib põhjendada teatud turutõrgete ja võimalike ühtekuuluvusprobleemide olemasoluga, põhjustab viis, kuidas meede on kavandatud, tarbetuid konkurentsimoonutusi.

Järeldus seoses ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga c

(171) On jõutud järeldusele, et uuritud meede, sealhulgas jooksev abi, ei ole kindlaks tehtud turutõrke kõrvaldamiseks asjakohane, vajalik ega proportsionaalne vahend.

5.3.4. **ELi toimimise lepingu artikli 106 lõige 2**

(172) Artikli 106 lõike 2 erandile, mida saab kohaldada avaliku teenuse osutamise kulude jaoks antava riikliku hüvitise suhtes, ei saa antud juhul tugineda ei üldiselt ega ka konkreetselt Baskimaa puhul. Komisjon leiab, et riiklikud (või piirkondlikud) ametiasutused peavad üldist majandushuvi pakkuva teenuse selgelt määratlema ja usaldama selle konkreetsele ettevõtjale. Nagu on leitud põhjendustes 119–122, ei määratlenud Hispaania ja Baskimaa ametivõimud maapealse platvormi käitamist selgelt avaliku teenusena.

5.3.5. **Olemasolev abi**

(173) Abertis on seda meelt, et maapealse ringhäälinguvõrgu kasutuselevõttu II piirkonnas rahastasid peaaegu täielikult Hispaania piirkonnad, kasutades avaliku sektori vahendeid õigusakti põhjal, mis on pärit aastast 1982, st ajast, mis eelnes Hispaania ühinemisele Euroopa Majandusühendusega 1986. aastal. Seepärast võib Abertise sõnul pidada kava kohalike maapealsete võrkude käitamise jooksva riikliku rahastamise osaks ja lugeda olemasolevaks abiks.

(174) Piirkonnad hakkasid rahastama maapealse võrgu laiendamist õigupoolest juba 1980ndate alguses, ent tollal ei olnud turul eraõiguslikke ringhäälinguorganisatsioone. Seepärast teenis laiendatud infrastruktuur üksnes avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni vajadusi, millel oli nagunii kohustus edastada oma signaal lõviosale elanikkonnast. Peale selle oli maapealne televisioon tol ajal ainus platvorm telesignaali edastamiseks Hispaanias. Seetõttu ei moonutanud ainsa olemasoleva võrgu laiendamine konkurentsi teiste platvormidega.

(175) Õigusaktid ja tehnoloogia on sellest ajast edasi arenenud, viies uute ringhäälinguplatvormide ja uute turuosalisteni, eeskätt eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonideni. Kuna avaliku sektori vahendite saajad ja rahastamise üldised tingimused on oluliselt muutunud, ei saa uuritavat meedet pidada üksnes vormiliseks või halduslikuks muudatuseks. See on pigem muudatus, mis mõjutab esialgse kava sisu, ning seepärast tuleb seda käsitada uue abikavana ([95]). Igatahes on üleminek analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile saanud võimalikuks vaid tänu hiljutistele tehnoloogilistele edusammudele ning on seega uus nähtus. Hispaania ametivõimud oleksid seepärast pidanud sellest uuest abist teavitama.

5.4. JÄRELDUS

(176) Leitakse, et rahalised vahendid (sh Hispaania autonoomsete piirkondade ja kohalike omavalitsuste antud abi), mis Hispaania andis maapealse võrgu operaatoritele oma võrkude ajakohastamiseks ja digiteerimiseks, et pakkuda

([95]) Otsused kohtuasjades T-195/01 ja T-207/01: Gibraltar (EKL 2002, lk II-2309, punktid 109–111).

II piirkonnas vabalt levitatavaid telekanaleid, kujutab endast abi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Abi ei ole kokkusobiv siseturuga, kuna tehnoloogilise neutraalsuse kriteeriumeid ei täidetud. Peale selle ei teatatud abist komisjonile, ([96]) nagu nõutakse ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3, ning see jõustati ebaseaduslikult ilma komisjoni loata. Seepärast tuleb see maapealse võrgu operaatoritelt tagasi nõuda.

(177) Lisaks leiab komisjon, et siseturuga ei ole kokkusobiv ka jooksev abi digiteeritud võrgu käitamiseks ja hooldamiseks, mis on antud ilma hankemenetluseta või pärast tehnoloogiliselt mitteneutraalsete hangete korraldamist. Peale selle ei teatatud abist komisjonile, nagu nõutakse ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3, ning see jõustati ebaseaduslikult ilma komisjoni loata.

(178) Abist, mida antakse tulevikus käitamise ja hooldamise jaoks, tuleb teavitada ning selle puhul tuleb järgida tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet.

6. **ABI TAGASINÕUDMINE**

6.1. VAJADUS ABI TÜHISTADA

(179) Vastavalt ELi toimimise lepingule ja Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale on komisjon pädev otsustama, et asjaomane riik peab abi andmise lõpetama või abi muutma, ([97]) kui on leitud, et see on siseturuga kokkusobimatu. Samuti on Euroopa Kohus korduvalt sedastanud, et riigi kohustus tühistada abi, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on kehtestatud selleks, et taastada varasem olukord ([98]). Sellega seoses on Euroopa Kohus leidnud, et kõnealune eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on ebaseadusliku abina saadud summad tagasi maksnud ja seega loobunud eelistest, mis tal turul konkurentide ees olid, ja on taastatud abi andmisele eelnenud olukord ([99]).

(180) Kooskõlas selle kohtupraktikaga on nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ([100]) artiklis 14 sätestatud, et „kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada”.

(181) Seega, võttes arvesse, et rahalised vahendid, mis on Hispaanias alates 2008.–2009. aastast maapealse platvormi ajakohastamiseks ning hilisemaks hooldamiseks ja käitamiseks eraldatud, on ebaseaduslikud ja siseturuga kokkusobimatud, tuleb Hispaanialt nõuda siseturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmist, et taastada turul enne abi väljamaksmist valitsenud olukord.

6.2. RIIGIABI SAAJAD JA ABI SUURUSE VÄLJASELGITAMINE

(182) Platvormioperaatorid on otsesed abisaajad, kui nad saavad vahendeid otse oma võrkude ajakohastamiseks ja laiendamiseks ja/või käitamiseks ja hooldamiseks. Kui abi maksti riigi osalusega ettevõttele, mis viis seejärel leviala laiendamiseks läbi hankemenetlused, loetakse välja valitud platvormioperaatorit kaudseks abisaajaks. Ebaseaduslik ja siseturuga kokkusobimatu abi nõutakse platvormioperaatoritelt tagasi olenemata sellest, kas nad on otsesed või kaudsed abisaajad.

6.2.1. **Hangete liigitamine**

(183) Juhtudel, kui ebaseaduslikku abi anti pärast leviala laiendamiseks ette nähtud tehnoloogiliselt mitteneutraalse hankemenetluse läbiviimist, peavad liikmesriigid määrama allpool esitatud tingimuste põhjal kindlaks, kas hanked kuuluvad riistvara soetamise kategooriasse või leviala laiendamise kategooriasse.

(184) Leviala laiendamiseks korraldatud hangete tulemusel antakse hanke võitnud ettevõtjale ülesanne tagada (sh ehitada) toimiv maapealse digitaaltelevisiooni võrk. Tema ülesannete hulka kuuluvad võrgu projekteerimine ja ehitamine, signaali transportimine, võrgu kasutuselevõtmine ja varustamine vajalike seadmetega.

([96]) Välja arvatud Murcia, kes teatas meetmest alles pärast seda, kui seda oli juba rakendatud.
([97]) Otsus kohtuasjas C-70/72: komisjon vs. Saksamaa (EKL 1973, lk 00813, punkt 13).
([98]) Otsus liidetud kohtuasjades C-278/92, C-279/92 ja C-280/92: Hispaania vs. komisjon (EKL 1994, lk I-4103, punkt 75).
([99]) Otsus kohtuasjas C-75/97: Belgia vs. komisjon (EKL 1999, lk I-3671, punktid 64–65).
([100]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

(185) Riistvara soetamiseks korraldatud hangete puhul nõutakse hanke võitnud ettevõtjalt võrgu ajakohastamiseks vajalike seadmete tarnimist. Tema ülesannete hulka kuuluvad seadmete tarnimine, paigaldamine ja aktiveerimine ning töötajate koolitamine. Seadmete soetamiseks korraldatud hangete puhul abi tagasi ei nõuta.

(186) Kui hanke puhul on kindlaks tehtud, et see korraldati leviala laiendamiseks, peab Hispaania abi tagasi nõudma, kui hange ei vasta kahele kumuleeruvale tingimusele: 1) hankemenetluses viidatakse digitaaltelevisiooni (mitte maapealse digitaaltelevisiooni) leviala laiendamisele ja/või selles on säte tehnoloogilise neutraalsuse kohta ning 2) hankemenetluses esitatud tehnilised nõuded on täidetavad ka muude tehnoloogiate kui maapealse tehnoloogia puhul. Jättes kõrvale hanked, mida komisjon ise peab tehnoloogiliselt neutraalseks, esitab Hispaania — kui ta leiab, et mõni teine hange vastab kõnealusele kahele tingimusele — komisjonile asjaomased hankedokumendid.

Näide

Komisjoni läbi vaadatud hangete seast võib tuua leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalse hanke näitena välja Extremadura autonoomse piirkonna läbi viidud hanke ([101]). Vaatamata hankemenetluse pealkirjale, milles viidatakse üksnes riistvara tarnimisele, oli hanke esemeks tegelikult ka võrgu projekteerimine ja kasutuselevõtt ([102]). Hanke üksikasjad muutsid selle tehnoloogiliselt mitteneutraalseks, ([103]) ehkki sellesse oli lisatud säte, mida võib esmapilgul pidada tehnoloogilise neutraalsuse sätteks ([104]).

Üks teine näide leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalse hankemenetluse kohta on menetlus, mille viis läbi riigi osalusega ettevõte AICCM Madridi autonoomses piirkonnas ([105]). Antud juhul viitavad nii hankemenetluse pealkiri kui ka selle sisu sellele, et tegemist on leviala laiendamise hankega, ([106]) mis on suunatud vaid maapealse platvormi operaatoritele ([107]).

([101]) Vajalike seadmete soetamine, paigaldamine ja käivitamine, et pakkuda Extremadura piirkondades kuue riikliku multipleksi (üleriigiline võrk, ühesageduslik võrk) ja autonoomse piirkonna multipleksi jaoks riikliku maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku kava teise etapi raames maapealse digitaaltelevisiooni signaali transportimise ja edastamise teenust. Kohtuasi SU-28/2009.

([102]) Vajalike seadmete soetamine, paigaldamine ja käivitamine, et pakkuda kuue riikliku multipleksi (Red Global Estatal (üleriigiline võrk), Red de Frecuencia Unica (ühesageduslik võrk)) ja autonoomse piirkonna multipleksi jaoks riikliku maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku kava teise etapi raames maapealse digitaaltelevisiooni signaali transportimise ja edastamise teenust. See hõlmab järgmiseid tegevusi: a) teenust toetavate tehniliste edastusvõrkude ja jaotusvõrkude projekteerimine; b) kavandatava võrgu jaoks vajalike seadmete soetamise planeerimine; c) võrgu rajamine, sh vajalike seadmete ja infrastruktuuri paigaldamine ja käivitamine. Seadmete soetamisel otsitakse käivitusvalmis lahendusi.

([103]) Punkt 5 leheküljel 2 — „Peamine eesmärk, mille poole püüelda, on tagada teise etapiga hõlmatud Extremadura piirkondades kõikidele kodanikele maapealse digitaaltelevisiooni leviala, mis oleks võimalikult lähedal 100 % katvusele". Võrgu ülesehituse ega kasutatava tehnoloogia kohta ei ole kehtestatud mingeid piiranguid, tingimusel et paika pandud miinimumnõuded on täidetud.
Punkt 7 leheküljel 10 — „Pakkujad peaksid kirjeldama oma pakkumistes kavandatava jaotusvõrgu ülesehitust, mis peaks olema kooskõlas edastusvõrguga. Iga multipleksi jaoks otsitakse selle teenuse puhul parimat lahendust, kohaldades alati majandusliku ja tehnoloogilise optimeerimise kriteeriumi."

([104]) Teised hankemenetlused, mille komisjon on liigitanud samasse kategooriasse, on Junta de Andalucía korraldatud hankemenetlus 2009/000127 ja Junta de Extremadura korraldatud hankemenetlus S-004/10/10.

([105]) Hanke „Projektide koostamine, vajaliku infrastruktuuri ja sidevahendite soetamine, paigaldamine ja käivitamine maapealse digitaaltelevisiooni signaali leviala laiendamiseks Madridi autonoomses piirkonnas" tehnilised nõuded. Hankelepingu sõlmimine peab toimuma tavalist lihtsustatud menetlust järgides mitme kriteeriumi alusel. Kohtuasi ECON/000572/2008.

([106]) Punkt 3 leheküljel 3 — „… vajaliku infrastruktuuri ja sidevahendite soetamine, paigaldamine ja käivitamine maapealse digitaaltelevisiooni signaali leviala laiendamiseks Madridi autonoomses piirkonnas, sealhulgas kõik tööd, mis on seotud kasutusele võetud infrastruktuuri jaoks teenust pakkuvate rajatiste asjaomaste tehniliste projektide elluviimise, mõõtmiste, hoolduse ja käitamisega, ning töö, mis on vajalik selleks, et levitada maapealse digitaaltelevisiooniedendamiseks vajalikku institutsionaalset teavet."
Punkt 8 leheküljel 9 — „Määratakse kindlaks maapealse digitaaltelevisiooni levitamise jaoks kavandatud edastusvõrk, mille puhul lähtutakse analoogvõrgu väljalülitamise ajakavast ja olemasolevatest eelarveeraldistest."

([107]) Punktid 2 ja 8 leheküljel 4 — „Põhieesmärk, mille poole allpool kirjeldatud tööde tegemisel püüelda, on tagada kõikidele Madridi autonoomse piirkonna kodanikele maapealse digitaaltelevisiooni leviala, mis oleks võimalikult lähedal 100 % katvusele Selleks et hõlbustada levialal maapealse digitaaltelevisiooni vastuvõtmist, on soovitatav, et edastamiskeskuse rajatised sobiksid kokku ehitistes leiduvate paraboolantennide orientatsiooniga, nii et kodanikud ei peaks paigaldama uusi antenne või olemasolevaid antenne ümber orienteerima. Seepärast peaksid pakkujad märkima, kuidas nad tegelevad selle probleemiga kavandatud lahenduses." Punkt 4 leheküljel 12 — „Mikroedastaja/mikrosaatja tuleb projekteerida vastavalt järgmistele nõuetele."

(187) Hangete liigitamine ei toimu üksnes nende pealkirja alusel, vaid eelkõige lähtudes nende sisust, kuivõrd pealkiri üksi ei võimalda määratleda selgelt nende ulatust.

(188) Abi, mis on antud pärast leviala laiendamiseks korraldatud mitteneutraalsete hankemenetluste läbiviimist, tuleb järelikult tagasi nõuda.

6.2.2. **Riigiabi saajad ja abi tagasinõudmine**

(189) Allpool on esitatud abisaajate eri kategooriad. Tabelites on loetletud Hispaanialt saadud teavet aluseks võttes autonoomsed piirkonnad ja abikategooriad. Kuna Hispaania ei ole andnud abisaajate kohta täielikku teavet, peab ta liigitama abisaajad eespool nimetatud eri kategooriatesse ja esitama komisjonile asjakohased tõendid. Nagu põhjenduses 138 juba rõhutati, on kord kui selline diskrimineeriv.

(190) Peale selle liigitus valdav enamik komisjoni läbivaadatud hangetest, mis olid korraldatud leviala laiendamiseks, hangeteks, mille puhul ei järgitud tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet. Komisjon on siiski väljendanud ka arvamust, et ei saa välistada, et mõnel üksikul juhul oli hange ka tehnoloogiliselt neutraalne.

Seepärast peab Hispaania viitama konkreetsetele hangetele, mis olid põhjenduses 186 kirjeldatud tingimuste alusel tehnoloogiliselt neutraalsed, ja esitama nende kohta piisavalt tõendeid.

(191) Kui autonoomsed piirkonnad on korraldanud leviala laiendamiseks mitteneutraalseid hankeid — nagu eespool esitatud Extremadura näite puhul –, on selliste hangete võitjad tagasinõudmisele kuuluva ebaseadusliku abi otsesed saajad. Tagasi nõutav summa võrdub leviala laiendamiseks läbi viidud hangete võitjate saadud kogusummaga. Komisjon on leidnud Hispaanialt saadud teabe põhjal, et selliseid hankeid on korraldanud (vähemalt) Andaluusia, Extremadura, Murcia, La Rioja ja Valencia autonoomne piirkond.

Ettevõtted, kellelt abi tagasi nõutakse	Tagasinõutav abi	Abi andmise meetod	Asjaomane autonoomne piirkond
Otsesed abisaajad Autonoomsete piirkondade poolt leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalse(te) hanke (hangete) võitja(d)	Kogu summa, mis on saadud leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalse (te) hanke (hangete) tulemusel	Vahendite ülekandmine hankemenetluse käigus välja valitud abisaajale	— Andaluusia — Extremadura — Murcia — La Rioja — Valencia

(192) Kui maapealse võrgu ajakohastamiseks anti ebaseaduslikku abi võrguoperaatoritena tegutsevatele linnavolikogudele, on linnanõukogud otsesed abisaajad. Tagasi tuleb nõuda kogu summa, mille linnavolikogud said keskasutustelt ja piirkondlikelt omavalitsustelt oma võrgu leviala laiendamiseks. Komisjon on leidnud Hispaanialt saadud teabe põhjal, et sellist abi on saanud vähemalt Andaluusia, Kanaari saarte, Extremadura ja Murcia autonoomses piirkonnas asuvad linnavolikogud (loetelu ei ole täielik).

Ettevõtted, kellelt abi tagasi nõutakse	Tagasinõutav abi	Abi andmise meetod	Asjaomane autonoomne piirkond
Otsesed abisaajad Võrguoperaatoritena tegutsevad linnvolikogud	Kogu summa, mis on saadud ametiasutustelt leviala laiendamiseks	Vahendite ülekandmine abisaajale	— Andaluusia — Kanaari saared — Extremadura — Murcia

Näide

Murcias korraldasid linnavolikogud piirkonnalt ning tööstus-, turismi- ja kaubandusministeeriumilt saadud rahaga peaaegu kõik 143 kindlaks tehtud hankemenetlust. Kui tegemist pole just väheses tähtsusega abiga, liigituvad need hanked sellesse kategooriasse.

(193) Kui võrgu leviala laiendamise viis autonoomses piirkonnas läbi võrguoperaatorina tegutsev riigi osalusega ettevõte, peetakse sellist ametiasutust otseseks abisaajaks, kellelt tuleb abi tagasi nõuda. Komisjon on teinud kindlaks, et sellesse kategooriasse kuuluvad Aragón Telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnologico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria (CTL), Promoción de Viviendas, Infraestructuras y Logística, S.A in Castilla y León (Provilsa), Redes de Telecomunicación Galegas Retegal, S.A. (Retegal), Obras Publicas y Telecomunicaciones De Navarra, S.A. (Opnatel), Itelazpi S.A., Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI) in Cataluña and Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid (AICCM). Tagasi nõutav summa võrdub ametiasutustelt leviala laiendamiseks saadud vahendite kogusummaga.

(194) Nimetatud juhtudel ei ole siiski välistatud, et riigi osalusega ettevõte viis osa leviala laiendamisest läbi ise ja sõlmis hanke tulemusel teise osa läbiviimiseks lepingu mõne võrguoperaatoriga. Sel juhul edastati ebaseaduslik abi hanke võitnud ettevõtjale, kellest sai — ehkki kaudselt — tegelik abisaaja. Selleks et vältida kahekordset abi tagasinõudmist, tuleks ebaseaduslik abi seega tagasi nõuda tegelikult abisaajalt, st a) nõuda riigi osalusega ettevõttelt tagasi leviala laiendamiseks saadud summa, millest on maha arvatud vahendid, mis kanti pärast leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalseid hankeid üle võrguoperaatoritele, ja b) nõuda võrguoperaatoritelt tagasi summad, mille kohta sõlmiti pärast tehnoloogiliselt mitteneutraalset hanget, mille korraldas leviala laiendamiseks asjaomane riigi osalusega ettevõtte, leping.

Ettevõtted, kellelt abi tagasi nõutakse	Tagasinõutav abi	Abi andmise meetod	Asjaomane autonoomne piirkond/asjaomane riigi osalusega ettevõte/riigi osalusega ettevõttele leviala laiendamiseks antud ligikaudne summa
Otsesed abisaajad Riigi osalusega ettevõtted JA vajaduse korral	Kogu summa, mis on saadud ametiasutustelt leviala laiendamiseks (millest on vajaduse korral maha arvatud vahendid, mis kanti pärast leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalseid hankeid üle võrguoperaatoritele)	Aeg, millal ametiasutused kandsid vahendid üle	— Aragón (Aragón Telecom, 9 miljonit eurot) — Astuuria (Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias SA, 14 miljonit eurot) — Baleaari saared (Multimedia de Illes Balears SA, 4 miljonit eurot) — Kanaari saared (Instituto Tecnológico de Canarias, 3,7 miljonit eurot) — Kantaabria (Idican; CTL, 3 miljonit eurot) — Castilla-León (Provilsa, 44 miljonit eurot) — Kataloonia (CTTI, 52 miljonit eurot) — Galicia (Retegal, 17 miljonit eurot) — Madrid (AICCM, 3,6 miljonit eurot) — Navarra (Opnatel, 7 miljonit eurot) — Baskimaa (Itelazpi, 10 miljonit eurot)
Kaudsed abisaajad Riigi osalusega ettevõtte poolt leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalsete hangete võitja(d)	Kogu summa, mis on saadud leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalsete hangete tulemusel	Vahendite ülekandmine hankemenetluse käigus välja valitud abisaajale	

Näide

Madridis, mille puhul toodi riigi osalusega ettevõtte AICCM läbi viidud hankemenetlus näitena leviala laiendamiseks korraldatud tehnoloogiliselt mitteneutraalsest hankest (vt põhjendus 186), tuleb hanke võitnud ettevõttele Retevision S.A. antud 3 622 744 eurot nõuda Retevisionilt kui mitteneutraalse hanke võitjalt täielikult tagasi ja arvutada maha avaliku riigi osalusega ettevõttelt AICCM kui otseselt abisaajalt tagasi nõutavast summast ([108]).

(195) Jooksev abi on ette nähtud maapealse digitaaltelevisiooni võrkude hooldamiseks ja käitamiseks. Nende võrkude operaatorid on hooldus- ja käitamisabi saajad. Seepärast tuleb abi tagasi nõuda nendelt võrguoperaatoritelt.

(196) Juhul kui abisaajad said rahalisi vahendeid, mis ei ületanud määruses (EÜ) nr 1998/2006 kindlaks määratud piirmäära, ei käsitata selliseid vahendeid riigiabina, kui kõik nimetatud määruses sätestatud tingimused on täidetud, ning neid vahendeid ei nõuta tagasi.

(197) Abi tagastamine toimub alates päevast, mil abisaajale eelis anti, st päevast, mil abi anti abisaaja käsutusse, ja sellelt arvestatakse intressi kuni abi täieliku tagasimaksmiseni.

7. **JÄRELDUS**

Komisjon leiab, et Hispaania Kuningriik on andnud ebaseaduslikult abi maapealse televisiooniplatvormi operaatoritele maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks Hispaania äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades, rikkudes sellega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3. Abi, sealhulgas käitamiseks ja hooldamiseks antav (jooksev) abi, nõutakse tagasi platvormioperaatoritelt, kes on otsesed või kaudsed abisaajad. Nende hulka kuuluvad kohalikud omavalitsused, kui nad tegutsevad platvormioperaatorina,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Maapealse televisiooniplatvormi operaatoritele maapealse digitaaltelevisiooni võrgu kasutuselevõtmiseks, hooldamiseks ja käitamiseks II piirkonnas ebaseaduslikult antud riigiabi, millega Hispaania rikkus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, on siseturuga kokkusobimatu, välja arvatud abi, mis anti kooskõlas tehnoloogilise neutraalsuse kriteeriumiga.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud kava alusel antavat abi ei käsitata riigiabina, kui see vastab andmise ajal tingimustele, mis on sätestatud nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98 ([109]) artikli 2 kohaselt vastu võetud määruses, mis abi andmise ajal kehtib.

Artikkel 3

1. Hispaania nõuab artiklis 1 osutatud kava alusel antud siseturuga kokkusobimatu abi maapealse digitaaltelevisiooni operaatoritelt tagasi, olenemata sellest, kas nad said kõnealuse abi otse või kaudselt.

([108]) Teised hankemenetlused, mille komisjoni on liigitanud samasse kategooriasse, on muu hulgas Provilsa 2009. aasta märtsis korraldatud hange, mille võitsid Retevision SA ja Telvent Energía S.A.; CTTI korraldatud hange SE/CTTI/06/08, mille võitis Abertis S.A.; Aragón Telecomi 2009. aasta juunis korraldatud hange „Contratación del suministro de la fase II y III para la extensión de la TDT en Aragón", mille võitis Abertis.

([109]) EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1.

2. Tagasinõutavatelt summadelt arvestatakse intressi alates päevast, mil need anti abisaajate käsutusse, kuni summa tagasimaksmiseni.

3. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 ([110]) V peatükile.

4. Hispaania tühistab alates käesoleva otsuse teatavakstegemise kuupäevast kõik artiklis 1 osutatud kava kohased väljamaksmata jäänud abimaksed.

Artikkel 4

1. Artiklis 1 osutatud kava alusel antud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.

2. Hispaania tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

3. Hispaania esitab komisjonile kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest järgmise teabe:

a) artiklis 1 osutatud kava alusel abi saanud abisaajate loetelu ja igale abisaajale kava kohaselt antud abi kogusumma jaotises 6.2 esitatud kategooriate kaupa;

b) igalt abisaajalt tagasinõutava abi kogusumma (põhisumma ja intress);

c) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;

d) dokumendid, mis kinnitavad, et abisaajatele on antud korraldus abi tagasi maksta.

4. Hispaania teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmete rakendamisest, kuni artiklis 1 osutatud kava kohaselt makstud abi on täielikult tagasi makstud. Hispaania esitab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjaliku teabe abisaajate tagasi makstud abisummade ja intressi kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile.

Brüssel, 19. juuni 2013

Komisjoni nimel

asepresident

Joaquín ALMUNIA

([110]) ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

LISA

Hispaania (autonoomsete piirkondade, välja arvatud Castilla-La Mancha) avaliku sektori kulutused maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks II piirkonnas

EELARVE (eurodes)								
Piirkond (Autonoomne omavalitsus)	Tööstus-, turismi- ja kaubandus-ministeeriumi otsetoetused (*)	Tööstus-, turismi- ja kaubandus-ministeeriumi sooduslaenud (*)	Piirkondlikud vahendid (*)	Kohalikud vahendid (*)	Püsikulud (2009–2011) (*)	Vahendid kokku	Korraldatud hangete kogusumma (**)	Avaliku sektori kulutused kokku (***)
ANDALUUSIA	4 668 500,00	1 220 690,00	8 712 873,00	491 203,00	2 250 479,00	15 093 266,00	3 678 242,17	15 093 266,00
ARAGÓN	5 900 000,00	8 700 000,00	5 400 000,00	–	5 000 000,00	20 000 000,00	16 281 754,30	20 000 000,00
ASTUURIA	–	13 430 787,00	353 535,00	–	2 129 698,00	13 784 322,00	13 784 322,00	13 784 322,00
BALEAARID	–	–	913 034,00	–	763 034,00	913 034,00	3 294 429,02	3 294 429,02
KANAARID	2 905 766,26	1 130 595,85	1 792 402,57	–	–	5 828 764,68	5 284 331,67	5 828 764,68
KANTAABRIA	3 229 500,00	3 851 949,80	622 449,00	–	860 850,00	7 703 898,80	6 355 613,68	7 703 898,80
CASTILLA-LEÓN	13 830 850,00	20 316 585,73	10 324 906,71	-	6 716 000,00	37 756 342,44	37 756 342,44	37 756 342,44
KATALOONIA	13 838 368,00	26 024 223,00	ANDMED PUUDUVAD	ANDMED PUUDUVAD	–	39 862 591,00	52 316 794,34	52 316 794,34
CEUTA	54 000,00	91 786,17	10 000,00	–	ANDMED PUUDUVAD	155 786,17	50 000,00	155 786,17
EXTREMADURA	2 238 250,00	7 800 000,00	18 718,00	–	–	10 056 968,00	9 549 379,74	10 056 968,00
GALICIA	6 083 300,00	5 000 000,00	6 003 336,00	–	873 000,00	17 086 636,00	12 644 112,98	17 086 636,00
MADRID	554 200,00	–	3 068 444,00	–	–	3 622 644,00	3 622 744,00	3 622 644,00
MELILLA	254 000,00	ANDMED PUUDUVAD	2 000,00	ANDMED PUUDUVAD	ANDMED PUUDUVAD	256 000,00	-	256 000,00
MURCIA	135 750,00	–	2 478 700,00	40 188,00	212 371,00	2 654 638,00	2 788 407,32	2 788 407,32

EELARVE (eurodes)								
Piirkond (Autonoomne omavalitsus)	Tööstus-, turismi- ja kaubandus-ministeeriumi otsetoetused (*)	Tööstus-, turismi- ja kaubandus-ministeeriumi sooduslaenud (*)	Piirkondlikud vahendid (*)	Kohalikud vahendid (*)	Püsikulud (2009–2011) (*)	Vahendid kokku	Korraldatud hangete kogusumma (**)	Avaliku sektori kulutused kokku (***)
NAVARRA	316 850,00	–	6 675 028,00	–	4 256 508,39	6 991 878,00	6 991 878,00	6 991 878,00
LA RIOJA	1 229 350,00	3 000 000,00	3 737 425,00	–	944 000,00	7 966 775,00	5 766 775,00	7 966 775,00
BASKIMAA	2 487 800,00	-	9 802 703,00	2 425 000,00	1 508 308,00	14 715 503,00	179 000,00	14 715 503,00
VALENCIA	1 822 250,00	13 384 248,94	818 280,30	586 234,17	679 500,00	16 611 013,41	15 412 499,00	16 611 013,41

(*) Summad, mille teatasid Hispaania keskasutused ja piirkondlikud omavalitsused uurimise ajal.
(**) Nende vahendite summa, mis kanti edukatele pakkujatele üle pärast hankeid, millest teavitati komisjoni.
(***) Vaid neljast piirkonnast (tähistatud rohelisega) pärit andmed võimaldavad määrata täpselt kindlaks riigiabi suuruse, sest nii i) ametiasutuste antud vahendite teatatud summa kui ka ii) nende vahendite summa, mis kanti üle pärast hankeid, millest teavitati komisjoni, langevad kokku. Kuna teistest piirkondadest on keeruline saada täpseid andmeid, käsitatakse konkreetses piirkonnas antud riigiabi summana kahest teatatud summast — i) ametiasutuste antud vahendite kogusummast või ii) nende vahendite kogusummast, mis kanti üle pärast hankeid, millest teavitati komisjoni — suuremat.

Teave saadud, tagastatava ja juba tagastatud abi summade kohta

Abisaaja nimi	Kava alusel saadud abi kogusumma (*)	Tagastatava abi kogusumma (*) (Põhiosa)	Juba tagastatud abi kogusumma (*)	
			Põhiosa	Tagastamisele kuuluvalt summalt arvutatud intress

(*) Riigi väärингus miljonites.